NR. 12 04 JUL 2015

SCHOOL JOURNAAL

CNV ONDERWIJS

EDUCATIEF ACTIEF IN DE ZOMER: BEETJE WERKEN, BEETJE UITRUSTEN

'TE GROTE KLOOF TUSSEN ROC-BESTUURDERS EN WERKVLOER'

'KLEUTERS MOETEN MEER ROLLEN EN KRUIPEN!'

Tijd voor ontspanning.

CNV Connectief Academie wenst je een fijne vakantie!

CNV CONNECTIEF ACADEMIE

6 **Eigen docenten blijven eindexamens als eerste nakijken**
Staatssecretaris Dekker trekt omstreden maatregel in

14 **‘Bestuurlijke cultuurverandering nodig in mbo en hbo’**
Tientallen miljoenen euro’s houden Roc Leiden op de been

16 **Makers zijn de nieuwe ‘heroes’**
Ambachtsopleidingen werken aan stoffig imago

18 **‘Goed zingen is één, maar je moet ook dúrven zingen’**
Haken en ogen aan herinvoering muziekonderwijs op basisscholen

24 **‘Opbrengstgericht werken moet verboden worden’**
Pleidooi op kleutercongres voor meer rollen en kruipen

26 **‘Ik zie specialisatie als een grote meerwaarde’**
Directeur Daltonschool telt zegeningen

34 **‘Kinderen ongewild en onbedoeld keihard gestraft’**
Humanitas zet zich met project in voor kroost gedetineerderde ouders

RUBRIEKEN

2 CURSUSSEN
4 DE LEERLINGEN
6 JOURNAAL
8 COLUMN JOANY KRIJT
13 COLUMN HELMY VAN DOOREN
20 VRAAG ANTWOORD
21 WERK EN RECHT
23 COLUMN RUUD VAN DIEMEN
29 AGENDA
29 BERICHTEN
30 CNV CONNECTIEF
32 COLUMN WIM STOOP
39 CONTACT CNV ONDERWIJS

COLOFON

Schooljournaal is een uitgave van CNV Onderwijs, onderdeel van CNV Connectief **Oplage:** 55.000 exemplaren **Redactieadres** Postbus 2510, 3500 GM Utrecht, tel. 030 751 10 03 **E-mail** schooljournaal@cnv.nl **Website** www.cnvonderwijs.nl/schooljournaal **LinkedIn** www.cnvonderwijs.nl/linkedin **Hoofdredacteur** Joany Krijt **Redactie** Anouk van der Graaf (stagiair), Ciska de Graaff (eindred.), Peter Magnée (eindred.), **Secretariaat** Jobien Goldberg **Medewerkers** Edwin van Baarle, Jan Bijstra, Ruud van Diemen, Helmy van Dooren, Ruud Kooistra, Marlies Sietsma, Wim Stoop. **Omslagfoto** Henriëtte Guest **Basisontwerp en opmaak** FIZZ Marketing & Communicatie, Meppel **Druk** Ten Brink, Meppel **Abonnementen** € 150,– per jaar. **Personeels- en zakenadvertenties** Opgeven bij Recent t.a.v. Ray Aronds (ray@recent.nl) of Joop Slor (joop@recent.nl), Postbus 17229 1001 JE Amsterdam, tel. 020 33 08 998. Personeelsadvertenties kunnen worden opgegeven tot uiterlijk dinsdag 14.30 uur. Prijzen vanaf € 106,- excl. BTW.

FUNTEC
FUNTEC

Foto: Henriette Guest

Beachvolleyen

Vanwege het WK Beachvolleybal, vorige week vrijdag van start gegaan in Den Haag, werd in De Sporttuin, speelterrein van 8 basisscholen in de Haagse Schilderswijk, een heuse 'zandbak' van 33 bij 16 meter geïnstalleerd. Op de foto zijn leerlingen uit groep 7 van basisschool 't Startpunt en uit groep 5 van De Ostadeschool actief.

‘EIGEN LERAAR’ HOUDT EERSTE CONTROLE OP EXAMEN

Foto: Wilbert van Woensel

‘Deze maatregel haalt alle plezier en motivatie bij het corrigeren van examens weg en straalt wantrouwen naar de docenten uit’, zei de Zwolse natuurkundedocent Antoon Boks in het vorige *Schooljournaal*. Hij had het over de plannen van staatssecretaris Dekker om de centrale examens in het voortgezet onderwijs eerst door een externe docent te laten beoordelen en dan pas door de eigen docent. Dekker bindt in en ziet in ieder geval het komende jaar af van zijn plan om de huidige volgorde om te draaien, zei hij vorige week woensdag in de Tweede Kamer.

Het verzet onder docenten die zich als ‘nakijkmachines’ voelden behandeld was groot. Elke paar minuten kwam er een handtekening bij onder de digitale petitie die Boks weken geleden was gestart. Dekker wil wel dat het nakijken zorgvuldiger gebeurt. Er glippen volgens hem nu nogal wat fouten doorheen, omdat de tweede correctie vaak steekproefsgewijs wordt gedaan. Dekker wil dat docenten dit volledig doen. Als volgend jaar de uitkomsten niet zijn verbeterd, overweegt hij de maatregel alsnog door te voeren. **PM**

LAATSTE SCHOOLJOURNAAL

Dit is het laatste *Schooljournaal* voor de zomer. Op 5 september verschijnt de eerstvolgende editie. Prettige vakantie!

Leerlingen krijgen stem in beoordeling docent

Leerlingen moeten een stem krijgen in de beoordeling van de docent. Dat vindt niet alleen scholierenorganisatie LAKS, maar nu ook VVD en PvdA. Op sommige scholen hebben leerlingen deze inspraak al. VVD-Kamerlid Karin Straus stelde: ‘We willen graag dat er op scholen professioneel personeelsbeleid wordt gevoerd en dat het oordeel van de leerlingen daar een serieuze rol in krijgt. Zij ervaren immers dagelijks hoe er les gegeven wordt.’ Volgens LAKS kan het docenten stimuleren meer aandacht te besteden aan de kwaliteit van hun lessen. Nu voelt slechts 42 procent van de leerlingen zich gemotiveerd door hun docent, aldus onderzoek van de Inspectie. LAKS-voorzitter Andrej Josic zei in *Trouw*: ‘Het is echt geen schande om eens wat feedback van leerlingen te vragen.’ Op basis van gesprekken met 300 leerlingen tussen 13 en 19 jaar van negentig middelbare scholen, kwam het LAKS met tien tips voor docenten. 1. Vertel duidelijk waaróm deze lesstof van belang is. 2. Koppel de lesstof aan de actualiteit. 3. Breng lesstof in de praktijk, bijvoorbeeld door opdrachten te laten uitvoeren bij bedrijven. 4. Wees positief, maar geen vriend. 5. Varieer met werkvormen. 6. Gebruik alleen digitale leermiddelen als je weet hoe. 7. Beloon goede inzet, straf niet. 8. Geef scholieren keuzes en daag ze uit. 9. Bied meer dan het boek. 10. Sta open voor kritiek. **CdG**

OUD-BESTUURDER JAN DUIJNHOUWER OVERLEDEN

'Dit werk was mijn hobby, ik zal het straks verschrikkelijk missen', bekende de vorige week dinsdag overleden oud-CNV Onderwijs-bestuurder, Jan Duijnhouwer, in 2006 bij zijn afscheidsinterview in *Schooljournaal*. 'Ik heb ervan genoten, ook van het contact met mensen', zei hij toen met een glinstering in zijn ogen over de 17 jaar dat hij verantwoordelijk was voor het gevoerde sociaal-economisch beleid, de arbeidsvoorwaarden, cao-coördinatie, hbo, bve en onderwijsdienstverlening. Toen de oud-docent natuurkunde overstapte van onderwijsontwikkelings- en adviesorganisatie CPS naar rechtsvoorganger PCO waren leraren nog overheidsambtenaren en moest over de primaire arbeidsvoorwaarden, de salarissen, nog onderhandeld worden met de minister van Binnenlandse Zaken. Duijnhouwer, die na zijn pensionering tot vorig jaar nog actief was in de Nijkerkse gemeentepolitiek als fractievoorzitter van PROgressief 21, werd door de burgemeester in de raadsvergadering herdacht als een volhardend politicus, die anderen graag wilde overtuigen van de juistheid van zijn standpunten. Dat doorzettingsvermogen kenmerkte ook zijn bestuursstijl, met nachtelijke overlegsessies (en liters koffie) tot het krieken van de dag, met de zusterorganisaties en de minister van Onderwijs over een nieuwe cao. Onderhandelen was volgens Duijnhouwer een voortdurend gepuzzel, zeker na de economische terugslag aan het begin van deze eeuw. 'Salarisverhoging voor de een gaat altijd ten koste van anderen, die moeten inleveren of hun baan kwijtraken.' Bij zijn afscheid gaf hij de minister nog een profetische tip mee. 'Er zou veel meer geïnvesteerd moeten worden om van het onderwijs een goede werkplek te maken voor leraren en ondersteunend personeel. Anders gaan we in Nederland een hele problematische toekomst tegemoet.' Duijnhouwer werd 71 jaar. **PM**

Foto: Hans Kouwenhoven

Onderwijsraad: knip vmbo in tweeën

De Onderwijsraad stelt in het vorige maand verschenen rapport *Herkenbaar vmbo met vakmanschap* voor het vmbo in tweeën te knippen. De oude, vertrouwde mavo moet weer in ere hersteld worden door de theoretische en gemengde leerweg samen te voegen. De laagste twee vmbo-niveaus moeten worden samengevoegd tot één 'vakmanschapsopleiding. De raad speelt met haar plannen in op het negatieve imago van de basis- en kaderberoepsgerichte leerwegen, waardoor deze steeds minder leerlingen trekken. Om de vakmanschapsopleiding aantrekkelijker te maken moeten leerlingen kunnen doorstromen naar niveau 3 en 4 van het mbo. Mavo-leerlingen kunnen wel wat meer praktijkvakken gebruiken in hun lespakket, vindt de raad. Aan stapelaars is ook gedacht. Nu scholen steeds strengere eisen gaan stellen aan vmbo-t-/mavo-leerlingen die naar de havo willen, worden speciale 'opstroomklassen' voorgesteld als inhaalmanoeuvre.
CNV Onderwijs waarschuwt ervoor leerlingen niet te vroeg in een keurslijf te dwingen en in de eerste twee jaar op alle niveaus van het vmbo een vormend karakter te handhaven. **PM**

journaal

• De laatste loodjes. Op het tandvlees lopen. Met de tong op de schoenen. Finish in zicht. Nee, ik heb het niet over de Tour de France, maar over nogal wat onderwijsmensen die de dagen aftellen naar de vakantie. Na weer een schooljaar hard werken zijn de zes weken vrij meer dan welkom.
• Zes weken vrij? Welnee! Menig onderwijsmens is helemaal geen zes weken vrij. Ze ruimen lokalen op, schrijven lesmaterialen, maken websites, begeleiden jeugdkampen, werken op zomerscholen. En vinden het nog niet eens erg ook! Geweldig, die passie en gedrevenheid! Het zal de laatste loodjes minder zwaar doen voelen.
• Geniet van deze zomer. Werkend, uitrustend of opladend of alles tegelijk. Goede vakantie!

Ciska de Graaff

Foto: Erik Kottier

Joany Krijt
Voorzitter CNV Onderwijs

Lerarenbeoordeling

Het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS) kwam vorige week in het nieuws met het idee om leerlingen te betrekken bij de beoordeling van docenten. Menig journalist vroeg zich af of dat niet de omgekeerde wereld is. Docenten zijn immers aangenomen om leerlingen te beoordelen. Nu vind ik dit een wel erg smalle definitie van het werk van de docent. Belangrijkste taak is immers het overbrengen van kennis en de leerling in de gelegenheid stellen zich maximaal te ontwikkelen. Het toetsen van de kennis die opgedaan is, is slechts een instrument in dit proces. Maar ik dwaal af. Is het betrekken van de mening van leerlingen inderdaad zo'n gek idee? Ik vind van niet. Er wordt op veel scholen al gebruik gemaakt van 360 graden feedback om een beeld te krijgen van het functioneren van de docent. Daarbij wordt niet alleen de mening van leerlingen, maar in veel gevallen ook die van ouders gevraagd. Vorige week was ik op bezoek bij het veiligheid en defensiecollege van Roc Midden Nederland. Zij hebben de leerlingenarena ingevoerd: een gesprek tussen leerlingen over de school. De docenten zitten er in de tweede rij achter en mogen zich niet in het gesprek mengen. Wel kunnen ze hun voordeel doen met de antwoorden van leerlingen op vragen als 'wat zou jij veranderen als jij directeur van de school was?' en 'wat is een goede les?'. Ik denk dat ieder team zichzelf zo'n leerlingenarena moet gunnen. Je probeert immers zo les te geven dat de leerling er iets aan heeft. Maar laten we het meepraten en leerlingen naar hun mening vragen niet verwarren met beoordelen. De beoordeling zelf ligt in handen van de directeur, teamleider of schoolleider. Die verantwoordelijkheid kan en mag nooit worden afgewenteld op de leerlingen. ■

WIJZIGINGEN IN DE WW PER 1 JULI 2015

Per 1 juli 2015 wijzigt de WW op twee onderdelen. Na een half jaar WW is alle arbeid passend, voorheen was dat na één jaar. Na dat half jaar mag dus ook voor het onderwijspersoneel het niveau van de functie of het salaris geen belemmering meer zijn om een baan te accepteren of daarop te solliciteren. Het tweede onderdeel is het ingaan van de inkomensverrekening in de WW. Iedereen met een WW-uitkering mag van elke verdiende bruto euro zelf 30 procent houden (de eerste twee maanden is dat 25 procent). Hiermee wil het kabinet het werken vanuit een WW-uitkering stimuleren. De inkomensverrekening geldt niet voor mensen die voor 1 juli 2015 al een WW-uitkering hebben. De maatregelen zijn onderdeel van de Wet Werk en zekerheid.

OPROEP NIEUWE MBO-COLUMNIST

Wie treedt in de voetsporen van Ruud van Diemen, en eerder Pierre Wind en Hilbert van der Duim, als mbo-columnist van *Schooljournaal*? Voorwaarden: een vlotte pen en zelf werkzaam zijn op een roc of aoc. Mail een proefcolumn van 430 woorden met naam, adres, telefoonnummer en de gegevens van de school waarvoor je werkt naar schooljournaal@cnv.nl.

INSIGNE CNV ONDERWIJS

Vrijwilligers zijn voor CNV Onderwijs een onmisbare schakel. Zij spelen binnen de vereniging een belangrijke rol bij het onderhouden van de contacten met de leden. Bovendien zijn zij van grote betekenis voor de democratische besluitvorming, en daarmee voor de beleidsontwikkeling en -vaststelling. De bond kent vele betrokken kaderleden en vrijwilligers. Deze mensen (wel minstens tien jaar lid) kunnen in aanmerking komen voor het CNV Onderwijsinsigne. Verenigingsorganen kunnen zo'n kaderlid wegens speciale verdiensten voordragen. Er worden jaarlijks maximaal drie insignes uitgereikt. Dit jaar gebeurt dat op de sectorvergadering van CNV Onderwijs op 11 november. Voordrachten kunnen tot uiterlijk 1 oktober 2015 worden ingediend bij de commissie insignes, ter attentie van de sectorvoorzitter (Postbus 2510, 3500 GM Utrecht of via j.degroot@cnv.nl). De voordracht moet duidelijk maken welke specifieke kwaliteiten, activiteiten en werkzaamheden van betrokkene voor de indieners aanleiding zijn om haar of hem voor te dragen. Het gaat daarbij om verdiensten voor CNV Onderwijs (respectievelijk een van de rechtsvoorgangers KOV of PCO).
De insignecommissie

HET 2015 LERAREN CONGRES

Woensdag 7 oktober 2015

Op woensdag 7 oktober 2015 vindt voor de derde keer het Lerarencongres plaats, met als thema 'Samen nieuwsgierig'. De campus van het Koning Willem I College in Den Bosch wordt omgetoverd tot een waar festivalterrein. De ideale setting om collega's te ontmoeten, kennis met elkaar te delen, praktische workshops van collega's te volgen, inspirerende verhalen te horen of te kijken naar cabaret of een act. Nieuw dit jaar is dat ook de bekendmaking van de Leraren van het Jaar 2015 tijdens het Lerarencongres plaatsvindt. Er is voor elk wat wils, dus schrijf je nu al in. Dan weet je zeker dat je erbij bent!

LERARENCONGRES.NL

onderwijs coöperatie
van, voor en *door* de leraar

CNV ONDERWIJS · AOb · Federatie van Onderwijsvakorganisaties · Vakinhoudelijke Verenigingen Voortgezet Onderwijs PLATFORM VVO · BON Beter Onderwijs Nederland

‘In de vakantie ben ik extra creatief’

Zes weken vakantie? Helemaal niet! Lokaal opruimen en na de zomer weer inrichten, lesmaterialen schrijven, websites bouwen, mee op kamp, werken op een zomerschool. En natuurlijk ook lekker uitrusten en weer opladen voor het nieuwe schooljaar.

CHRISTA VAN ALTEN, MEE OP DIABETESKAMP

'Ik wil deze kinderen heel graag een leuke vakantieweek geven waarin hun ziekte even niet op nummer 1 staat.' Dat zegt Christa van Alten (26), zelf diabetes type 1-patiënt, nét moeder en leerkracht van groep 8 van evangelische basisschool De Rank in Arnhem. Ze gaat de eerste week van haar vakantie mee met een kamp voor 10- tot en met 13-jarigen van Sugarkids, de kinderafdeling van de Diabetesvereniging Nederland. 'Het gaat er vooral om de kinderen een leuke week te bezorgen met allerlei activiteiten. Gezellig gek doen met z'n allen, daar ben ik helemaal voor in. En daarnaast hopen we ze te leren hun ziekte te accepteren. Ik ben die week verantwoordelijk voor een stukje organisatie en voor goede bloedwaardes van vier van de deelnemers.' Haar eigen bloedsuiker moet ze ook in de gaten houden. 'De leerlingen weten dat ik het heb en weten wat ze moeten doen als het een keer mis gaat. Af en toe moet ik me iets meer inspannen om het vol te houden op een dag, maar verder belemmert het me niet in mijn werk.' De laatste twee weken van de zomer is Van Alten druk met de verhuizing van de school. 'Dus ik denk dat ik deze zomer geen zes weken vrij ben, maar hoogstens drie.' Lachend: 'Nu vind ik dat totaal geen probleem, maar misschien denk ik er na de zomer anders over.'

HILBRAND BOORSMA, MET TWEE LAPTOPS IN DE CARAVAN

'Er gaan twee laptops mee in de caravan, zodat ik verder kan met schrijven aan nieuw lesmateriaal,' vertelt Hilbrand Boorsma (55), docent Technologie en Elektrotechniek op vmbo-school De Meerwaarde in Barneveld. Hij gebruikt volop ict in zijn lessen en na schooltijd en in de vakanties schrijft hij lesmateriaal en werkt hij aan software, hardware en websites. 'Nu ben ik bezig een game te ontwikkelen waarmee leerlingen symbolen en Engelse en Duitse woordjes kunnen oefenen. De scores worden bijgehouden en zodoende ontstaat er een gezonde competitie tussen de leerlingen. Ze willen allemaal de beste zijn en dat stimuleert enorm. Wat ik 's avonds maak, kan ik bij wijze van spreken de volgende dag uitproberen in de klas en dan hoor ik meteen feedback van de leerlingen, waar ik mee verder kan.' Waar hij de energie vandaan haalt naast een fulltime baan? 'Uit de leerlingen!' zegt hij enthousiast. 'Gelukkig begrijpt mijn vrouw dat ik hier in de vakantie ook mee bezig ben.' Lachend: 'Ze werkt zelf in het onderwijs.'

ERICA GEERS, DRIE WEKEN SUMMERSCHOOL

'Ik heb vier weken vakantie, waarvan eentje helemaal vrij en drie weken die ik besteed aan de Summerschool,' vertelt Erica Geers (34), leerkracht op Montessorischool Casa in Delft en mede-eigenaar van rt-praktijk Samen. 'Mijn school is 50 weken per jaar open en wij nemen in overleg met collega's vakantie op. Ik neem deze zomer dus vier weken en dan waarschijnlijk in januari nog wat. Ik vind het echt totaal niet erg om drie van de vier weken te werken. Integendeel, ik vind het hartstikke leuk!' Leerlingen kunnen zich aanmelden voor de Summerschool, die drie weken lang van 9 tot 12 uur op Montessori-wijze hiaten opvult of bijspijkert op vlakken waar dat nodig is. 'Er zijn twee kinderen die drie weken lang komen, maar ook kinderen die om de dag komen of één week. Ze hebben elk hun eigen leerbehoefte. Het hoeven geen kinderen van Montessorischolen te zijn. Juist niet, zou ik bijna zeggen. Ik merk dat leerlingen van reguliere scholen soms in één keer iets wel snappen als we Montessorimaterialen gebruiken, breuken bijvoorbeeld. Ik kan daar echt blij van worden.'

JOAN TARENSKEEN, MAAKT WEBSITE MET LEESOEFENINGEN

'Kinderen die ik op school help met lezen, met name de anderstalige kinderen, laten na een zomervakantie vaak stilstand of achteruitgang zien. Ik maak me daar zorgen over', vertelt Joan Tarenskeen (59), lerarenondersteuner op een basisschool in een Haagse achterstandswijk. 'De ouders van deze kinderen willen graag helpen met lezen, maar dat is moeilijk

Tekst: Ciska de Graaff Illustratie: Esther van den Berg

omdat ze zelf het Nederlands vaak niet beheersen. Ik wil hen helpen door een website te maken voor gebruik in de vakanties, waarop ik te zien en te horen ben tijdens het geven van een leesles. Hiermee blijven de kinderen lezen en kunnen ouders zien hoe zij hun kind daarbij kunnen helpen.' Deze zomer gaat ze gebruiken om leeskaarten en filmpjes te maken. Haar zoon bouwt vervolgens de website. 'Kinderen krijgen op school een wachtwoord en kunnen dan hier of op hun vakantieadres mijn site bezoeken.' Ze lacht: 'Ik denk dat ze dat wel gaan doen ja, is het niet uit nieuwsgierigheid dan wel omdat sommige kinderen zeggen graag met me mee te willen op vakantie.' Zelf zal ze niet veel vakantie hebben, maar dat vindt ze geen probleem. 'Ik hou van werken!'

MAAIKE HONDERS, OP KAMP GELIJK IN DE VAKANTIESTEMMING

Acht jaar was Maaike Honders (35), directeur van de Prinses Amaliaschool in Zoetermeer, toen ze voor het eerst meeging met een LCKV Jeugdvakantie en 17 jaar toen ze toetrad tot de leiding. 'En dat doe ik nog. Dan trek ik op vrijdag de schooldeur achter me dicht en stap zaterdag als vrijwilliger in de bus om op kamp te gaan.' Ze laat haar man – ook ontmoet tijdens zo'n kamp – en drie jonge kinderen achter om een week met 42 kinderen 'te lachen tot we een ons wegen, flauwe grappen te maken en te genieten van het plezier van anderen. De kinderen kunnen daar echt zijn wie ze zijn, er is aandacht en een luisterend oor voor ze, en vooral veel ontspanning en plezier. Elke dag is er een bezinningsmomentje, waarin we bijvoorbeeld met de kinderen nadenken over zomaar iets voor een ander doen.' Voor Honders is het een mooie manier om in een klap school uit haar hoofd te krijgen en in vakantiestemming te komen. 'Als directeur is het nog wel eens lastig om in een andere modus te komen, maar hier moet ik wel. We kamperen primitief, zonder stroom, zonder mobiele telefoons.

Heerlijk! En daarna heb ik vakantie met mijn gezin, waarna de laatste twee weken van de vakantie weer voor de opstart van de school zijn.'

TINEKE VERDOES, MAAKT OEFENMATERIAAL VOOR SPECIAAL ONDERWIJS

'Och, ik werk niet fulltime in de vakantie hoor, maar 's ochtends twee uurtjes als mijn drie kinderen aan het opstarten zijn,' zegt Tineke Verdoes (36) luchtig. 'Juist in de dierentuin kan ik denken: "Oh, zo moet ik het doen!" In de vakantie ben ik extra creatief. Normaal word ik zo opgeslokt door mijn werk, dat ik niet echt tot creëren kom.' Ze werkt op speciale school Auris De Weerklank in Alphen aan den Rijn voor leerlingen met spraak- en taalproblemen of hoorproblemen. 'Volgend jaar mag ik me als lerarenondersteuner buigen over twee groepjes kinderen die moeite hebben met begrijpend lezen. Voor hen ga ik oefenmateriaal maken en verhaaltjes schrijven, want daar is echt niet genoeg van voorhanden. Ik gebruik daarbij mijn eigen drie kinderen als proefkonijnen. En dat vinden ze echt totaal niet erg. Heel vaak hoor ik: "Mama, heb je nog een werkje?!" Als ik in de zomer lekker voorwerk, ben ik tot december klaar met oefenmaterialen, en dan is het weer vakantie en bereid ik de rest van het schooljaar voor.'

NIENKE VAN LOENEN, OP PAD MET STICHTING VAKANTIEKIND

Al enige jaren gaat Nienke van Loenen (25), na de zomer lio eerstegraads docent biologie op het Cals College in Nieuwegein, mee als begeleider van vakantieweken van Stichting VakantieKind. Deze organisatie, waar ze ook bestuurslid van is, organiseert vakanties voor kinderen met te weinig financiële middelen, met gedragsproblemen of uit leefgroepen of asielzoekerscentra. 'Tijdens deze vakantieweken kunnen kinderen even helemaal genieten, zonder zich zorgen te maken over vervelende dingen thuis. Het is prachtig om te zien hoe blij ze worden van kleine dingen en hoe enthousiast ze na afloop hun verhalen vertellen aan ouders of verzorgers!' vertelt Van Loenen. Ze probeert er ook nog, geheel in stijl van haar professie, nog iets educatiefs in te frommelen: een rondleiding over de Tafelbergse heide. 'Daarbij leren ze over alle planten en dieren die er leven. Maar verder gaan we vooral leuke, ontspannen dingen doen: het is tenslotte vakantie!' ■

De redactie van *Schooljournaal* bedankt alle mensen die een e-mail stuurden op onze oproep voor educatieve actievelingen in het vorige blad. Helaas waren het er te veel om ze allemaal op te nemen in dit artikel.

Helmy van Dooren

STOERE PAPPA'S

Stoere pappa's zie ik niet vaak op oudergesprek, meestal komen hun echtgenotes alleen op school praten. Stoere pappa's hebben het immers druk, want ze werken veel. En áls een stoere pappa langskomt, dan komt hij al telefonerend binnen of neemt gewoon de telefoon op tijdens het tien-minuten-gesprek. 'Ja, werk hè, niets aan te doen.'
Deze vaders willen wél graag langskomen als er stront aan de knikker is. Zo'n vader is er dan goed in om jou te komen vertellen dat zijn zoon zéker geen strafwerk verdient. Dat weet hij al, nog vóórdat hij zelfs maar jouw kant van het verhaal gehoord heeft. En terwijl hij dat zegt staat zijn kind naast hem zich vreselijk ongemakkelijk te voelen.
Stoere vaders willen graag een beetje indruk maken op de juf. Ze beweren dat ze zelf vroeger ook echt niet zo'n lieverdje waren en dat ze niet goed konden leren. Maar moet je nu eens kijken, wat er van hen geworden is.... Ze runnen zelfs een eigen bedrijf. Of ze doen het toch minimaal beter dan hun vroegere klasgenoten uit het dorp. Vinden ze zelf. Sowieso doen ze het beter dan de gemiddelde ouders, 'die

STOERE VADERS GAAN ER PRAT OP DAT HUN ZOON OP HEN LIJKT. DAT HET LOGISCH IS DAT ZOONLIEF OOK GEEN ZIN IN SCHOOL HEEFT

moeten allemaal met zijn tweeën gaan werken, bij ons is er nog altijd iemand thuis', kunnen ze zeggen.
Stoere vaders gaan er prat op dat hun zoon op hen lijkt. Dus dat het heel logisch is dat zoonlief ook geen zin in school heeft en ondeugend is. Dat hadden ze vroeger zelf immers ook.
Hun zoons moeten ook maar meteen terugslaan op het schoolplein. 'Vooruit, dat doe ik nou zelf niet meer, maar dat maakt de zaak wel meteen duidelijk', hoor ik volwassen kerels zeggen.
Stoere vaders zeggen dingen als: 'Dat rekenen is toch helemaal niet zo belangrijk tegenwoordig. Iedereen gebruikt toch een rekenmachine.'
Omdat deze pappa's niet zo vaak langskomen op school, geven ze er vaak blijk van slecht geïnformeerd te zijn. Ze kunnen bijvoorbeeld halverwege het schooljaar en midden in een gesprek pas constateren dat hun kind dit jaar les krijgt van wel twee juffen. Ze weten ook echt niet altijd in welke groep hun kind nu zit. 'Het verandert ook ieder jaar.'
En ook al hebben ze in de loop der jaren al vele Cito-rapporten van hun kinderen onder ogen gekregen, met kwalificaties die variëren van A tot E, dan nog kunnen ze vragen: 'En als hij de volgende keer nou een 9 haalt op die Cito, kan hij dan wel over?'
Ik vind stoere pappa's eigenlijk helemaal niet stoer.

Foto: Henriëtte Guest

Helmy van Dooren
is 47 jaar en leerkracht van groep 5/6 op basisschool De Korenaar in Helmond

Meer reddingsoperaties nodig in mbo en hbo?

‘Te grote kloof tussen **bestuurders en werkvloer’**

Misschien gaf de zelfgemaakte taart - marsepein met biscuitjesvulling – die studenten Banketbakkerij van Roc Leiden uitdeelden aan de leden van de Tweede Kamer net de doorslag. In ieder geval steunden een meerderheid van de parlementariërs het voorstel van minister Bussemaker om € 40 miljoen naar de zieltogende instelling over te maken om een faillissement te voorkomen. De Kamer wilde niet dat studenten en personeel slachtoffer zouden worden van de foute financiële keuzes van al lang opgestapte bestuurders.

Tekst: Peter Magnée Foto: Henriëtte Guest

De vestiging van Roc Leiden bij station Leiden Lammenschans

Meerdere mbo-instellingen in de Randstad staan er slecht voor, waarschuwden de media een paar weken geleden. Het inmiddels van de ondergang geredde Roc Leiden (9.000 studenten, 700 personeelsleden) stond op punt van omvallen als gevolg van miljoeneninvesteringen in (achteraf gezien) veel te dure nieuwe locaties bij de stations Leiden Centraal en Lammenschans, die na de kredietcrisis van 2008 zwaar op de begroting drukten. Door een ingewikkelde financiële constructie bedroeg de huur (met plicht tot koop) jaarlijks € 11 miljoen, wat ten koste ging van de onderwijskwaliteit. Ook het Albeda College in Rotterdam zou in zwaar weer verkeren vanwege de gevolgen van vastgoedinvesteringen. Soortgelijke problemen zijn er bij stadgenoot Roc Zadkine, waarmee wordt samengewerkt bij het vormen van vakcolleges. Roc Top in Amsterdam, opvolger van Roc ASA uit de inboedel van de door financieel wanbeheer ten onder gegane Amarantis Onderwijsgroep, zou het eveneens moeilijk hebben.

EÉN LOCATIE

Tijdens een debat in de Tweede Kamer vreesden vooral VVD, CDA en PVV voor meer 'onderwijsrampen', zoals bij Roc Leiden. Of zoals Kamerlid Anne-Wil Lucas van de liberale regeringspartij het verwoordde: 'Straks zijn er nog meer "too big to fail"-scholen.'
Een meerderheid van de Tweede Kamer deelde die vrees niet en stemde in met de reddingsoperatie van Roc Leiden, waardoor minister Bussemaker nog eens € 22 miljoen mag vrijmaken om de mbo-instelling weer perspectief te bieden. Het geld komt bovenop de € 18 miljoen die nu direct nodig was om te kunnen voldoen aan betalingen voor leningen en voor het uitkeren van de salarissen. De problemen werden acuut toen een eerder reddingsplan, waarbij opleidingen zouden worden verdeeld over omliggende roc's (zoals het Zoetermeerse ID College), strandden omdat niemand de gebouwen wilde overnemen. Voorwaarde voor Bussemaker is wel dat Roc Leiden inkrimpt. Door diverse opleidingen over te hevelen naar andere onderwijsinstellingen en het afstoten van het gebouw bij station Leiden Centraal moet een levensvatbare kleinere roc ontstaan met een specifiek aanbod op één locatie. ■

Verplicht terugkopen

Roc Leiden heeft het pand bij station Leiden Lammenschans laten bouwen voor € 75 miljoen. Het is daarna verkocht aan investeerder Green Real Esatate, die het vervolgens weer terugverhuurde aan het roc voor € 3,1 miljoen per jaar, met de verplichting het gebouw na 20 jaar terug te kopen voor € 73 miljoen. Volgens het huidige college van bestuur betaalt Roc Leiden jaarlijks ongeveer € 2,5 miljoen meer dan vergelijkbare mbo-instellingen. Een soortgelijke financieringsconstructie was bedacht voor de vestiging bij station Leiden Centraal.

Bedrijfje spelen

Vroeger was het parool op de werkvloer 'wie er verstand van heeft, mag het zeggen'. Tegenwoordig maken daar juist degenen die er geen verstand van hebben de dienst uit. Stop de wildgroei van duurbetaalde bestuurders. Respecteer de beroepseer! Bovenstaande tekst komt uit het in 2005 verschenen boek *Beroepszeer. Waarom Nederland niet goed werkt.* Een van de auteurs Thijs Jansen, mede-oprichter en directeur van de Stichting Beroepseer en docent bestuurskunde aan Tilburg University verbaast zich niet over het vastgoeddebacle bij Roc Leiden. 'Dit soort organisaties zijn nog relicten uit een tijd dat de bomen tot in de hemel groeiden en duurbetaalde bestuurders bedrijfje konden gaan spelen. En dat doen ze eigenlijk nog steeds. We zien nu weer de akelige effecten, maar daarvan hadden we de afgelopen jaren ook al een paar voorbeelden gezien. Denk bijvoorbeeld aan de ondergang van de Amarantis Onderwijsgroep, waar het college van bestuur voor veel te dure nieuwbouwprojecten op de Amsterdamse Zuid-as koos. Je ziet nu wel dat de politiek er langzamerhand genoeg van heeft, maar het is niet eenvoudig het mbo opeens op een andere manier te organiseren. Daar is een cultuurverandering voor nodig, om een ander soort mensen met hart voor het onderwijs op bestuurlijke posten te krijgen.'

EXORBITANTE SALARISSEN

Hij wil het verleden niet idealiseren, maar Jansen vraagt zich af of de studenten niet beter af waren met de kleinere, zelfstandige ons-kent-ons-opleidingen van weleer, in plaats van anoniem onderdeel te zijn van een grote moloch. 'Voordeel was een herkenbare identiteit en doelstelling en bovenal rust, omdat niet voortdurend werd gestreefd naar nieuw aanbod of het halen van targets. Bovendien kwamen de meeste leidinggevenden voort uit de eigen gelederen.
Voor het hbo – 'iedereen herinnert zich nog wel de problemen rond Hogeschool Inholland' - gelden volgens Jansen dezelfde bezwaren door de schaalvergroting, uitzonderingen daargelaten. 'Inhoudelijk onvoldoende onderwijs, lessen te vaak afgezegd en te weinig begeleiding. Ook op de universiteiten zie je toch een bestuurders- en managerscultuur ontstaan die inzet op rendement en vastgoed en ondertussen weinig aandacht heeft voor personeel en onderzoek. Er is een te grote kloof ontstaan met de werkvloer, omdat men alleen oog heeft voor wat de bestuurders van andere instellingen doen. Die vervreemding van de realiteit komt deels ook door de exorbitante salarissen. Wat de top van een roc verdient, staat niet meer in verhouding tot waar een docent een hele maand voor moet werken.'

Ambachtsopleiding werkt aan stoffig imago

Glazenier, pianostemmer, worstenmaker, zilversmid en meubelmaker: Ruim 800.000 Nederlanders verdienen hun brood in de ambachtssector en zorgen samen voor 165 miljard omzet. Door de vergrijzing en het stoffige imago dreigt een tekort aan vakmensen. Minister Bussemaker stopt extra geld in de sector, maar zit er eigenlijk nog wel toekomst in?

‘Als ik aan mensen vertel wat ik doe, dan kijken ze me nog wel eens gek aan’, vertelt Juultje Bulkens (19), terwijl ze met precisie de zool onder een herenschoen lijmt. Ze komt van het St. Lucas in Boxtel, waar ze wordt opgeleid tot creatief vakvrouw. Na een half jaar is ze nu bijna klaar met haar stage op de Dutch Shoe Academy in Utrecht. Tussen stukken leer en gereedschap op de werktafel liggen modetijdschriften. In het lokaal zijn nog drie andere meiden aan het werk, onder het geluid van driftig draaiende apparaten. ‘Schoenmaker? Dat is toch een ouderwets mannenberoep?’, vertolkt Bulkens. ‘Terwijl het al lang geen oubollig vak meer is en al helemaal niet alleen voor mannen. Ik vind het onterecht dat het zo’n imago heeft.’

DROEVIG

‘In Nederland is weinig waardering voor het ambacht’, zegt Wim Hooijmans, deskundig op het vlak van herpositionering van vakmanschap, onder meer door het faciliteren van het Platform Ambachtseconomie en het organiseren van de Nacht van het Ambacht. ‘In andere landen is het meer verankerd in de samenleving, wordt er minder op neergekeken. In Duitsland is vakmanschap bijvoorbeeld een belangrijk en gerespecteerd onderdeel van de economie.’ Het Centrum van Ambachtseconomie (CvAE) houdt zich sinds dit jaar bezig met de positie van vakmanschap in Nederland. ‘Erg droevig dat er in Nederland zo weinig oog is voor ambachttalent’, vindt directeur Yvonne de Ruijter. ‘Imagoversterking is hard nodig, want er dreigt een groot tekort aan vakmensen. Ambacht is een vakmanschap, dat kun je niet leren in een paar maanden. Er moeten dus gauw meer studenten aangetrokken worden.’

ALLERNIEUWSTE TECHNIEKEN

Veel ambachten verdwijnen omdat machines de taak van de vakman kunnen overnemen. ‘Toch is er door verbeterde technologie ook juist veel te winnen in het vakmanschap’, aldus directeur van de Dutch Shoe Academy Wijnand Schilperoort. ‘Hier krijgen studenten de basis van het eeuwenoude vakmanschap mee, maar ze leren ook de allernieuwste technieken. Er moet alleen door scholen beter worden bericht wat ze op dit gebied

Ambacht

Vakkundig, handmatig en geschoold maakwerk dat voornamelijk in de praktijk wordt geleerd. Zo omschrijft de Sociaal-Economische Raad (SER) het begrip ambacht. Het is een overkoepelende naam voor een verscheidenheid aan beroepen, die al net zoveel verschillen in imago. Waar een vakschool voor zilversmid enorm in trek kan zijn, kan de meubelmakersopleiding maar lastig aan leerlingen komen. Maar waar alle beroepen die erop volgen mee te maken hebben, is vergrijzing. Veel ouderen stromen uit en maar weinig jongeren beginnen in het ambachtsveld. De SER bracht in 2013 een advies uit aan het kabinet over hoe de ambachtseconomie weer aantrekkelijker kan worden gemaakt. Hierop besloot minister Bussemaker onlangs om structureel € 75 miljoen vrij te maken voor specialistische vakopleidingen.

Tekst: Anouk van der Graaf Foto's: Erik Kottier

in huis hebben aan materiaal en kennis.'
'Ambachtsmensen zullen altijd nodig blijven,' zegt Hooijmans. 'Elk beroep ontwikkelt zich en waar mogelijk worden nieuwe hulpmiddelen gebruikt en gemoderniseerd. Maar: *a fool with a tool is still a fool*. Kennis van materialen en het maakproces blijven essentieel.' En heel veel vakwerk is niet of niet alleen in machines te vervatten, vervolgt hij. 'Denk aan orthopedische schoenmakers, tandtechnici, kappers, dakdekkers, pedicures en zo kan ik wel even doorgaan. Er verdwijnen ambachten en beroepen, maar er komen ook altijd weer nieuwe ambachten bij.'

SEXY

Met de modernisering van de opleidingsnaam krijg je weer meer jongeren aan boord, tipt Hooijmans. 'Dutch Shoe Academy klinkt een stuk vlotter dan bijvoorbeeld de Schoenmakers Academie.' En de uitstraling van de docenten is ook belangrijk, vindt stagiair Bulkens. 'Als je op de open dag ziet dat de leraren enthousiast zijn, dan trekt dat nieuwe studenten aan.' En enthousiast is Liesel Swart, docent Ambachtelijk Schoenmaken en Industrial Footwear Design: 'Ambacht is super sexy geworden!,' zegt ze. 'Jongeren willen steeds vaker weten hoe producten in elkaar steken. Makers zijn de nieuwe *heroes*.'

CAPACITEITENTOETS

Het onjuiste, stoffige imago is niet het enige probleem van de ambachtsopleiding, aldus De Ruijter van het CvAE. 'Vmbo en mbo staan in Nederland over het algemeen laag in aanzien, zeker in relatie tot havo en vwo.' Ze ziet dat Nederland zich nu vooral richt op de kenniseconomie. 'Als een leerling enorm goede praktische vaardigheden heeft, waarom zou je deze dan diskwalificeren puur op cognitieve maatstaven? Er moet recht gedaan worden aan verschillende kwaliteiten.' Een opvallend advies van de SER in 2013 was een capaciteitentoets op de basisschool, waarmee talent voor praktische vaardigheden vroeg kan worden herkend. 'We kunnen beter ambachtslieden voor de klas zetten of leerlingen langs laten gaan bij een bedrijf,' vindt Schilperoort. 'Ze moeten gegrepen worden door een beroep, dat doet een capaciteitentoets niet.' ■

Meestertitel

Waar het vooral veel gaat over vernieuwing en vooruitgang, wordt er in het ambachtonderwijs ook teruggegrepen naar een ouderwetse gildetitel: het meesterschap. 'Zo'n aansprekende titel kan helpen met de populariteit van een vak, vertelt Schilperoort. 'Zo kun je in de culinaire wereld "meesterchef" worden. Zo'n titel spreekt aan en verhoogt de trots die bij het ambacht hoort.' Sinds dit jaar kunnen studenten op vier mbo-scholen in Nederland al zo'n meestertitel krijgen, via excellentieprogramma's van minister Bussemaker, die hiermee het ambachtelijke vakmanschap wil stimuleren. Zo krijgen decorateurs en restauratoren van vakschool Cibap in Zwolle dit jaar onder meer les van restauratoren van het Rijksmuseum.

‘Met alleen een blokfluit kun je echt niet meer aankomen’

Rekenen en taal zijn belangrijk, maar even lekker ontspannen door te zingen of een instrument te bespelen is minstens zo belangrijk, blijkt uit wetenschappelijk onderzoek. Reden voor minister Bussemaker om tot 2020 25 miljoen euro te investeren om het muzikale niveau van de leerkrachten weer op peil te krijgen. De bewindsvrouw: ‘Muziek leert ons omgaan met onze emotie, traint ons vermogen tot samenwerking en verrijkt ons leervermogen’

‘Aweem away, aweem away, aweem away, aweem away. In the jungle, the mighty jungle , the lion sleeps tonight.’ Na hun kelen in canon warm gezongen te hebben op de evergreen *The Lion Sleeps Tonight*, vervolgen de leerlingen van groep 5/6 van de Haantraschool in Leiden met een van Britney Spears grootste hits. ‘Oops...I did it again, I played with your heart. Got lost in the game. Oh baby baby. Oops!... you think I’m in love’, klinkt het ernstig uit de monden van deze 10-jarigen, gedreven op gitaar begeleid door vakleerkracht muziek Peter Banning. En verder gaat het in hoog tempo met Rhythm Inside, de Belgische inzending op het laatste Eurovisie Songfestival. ‘We gonna ra-pa-pab, ra-pa-pab. We gonna ra-pap-pab tonight.’

ERKENNING

De op jenaplan-leest geschoeide Haanstraschool ligt aan het Rapenburg, in het hart van het historische Leiden. Aan de voorkant lijkt het niet meer dan een grachtenpand, maar achter de façade schuilt een flink formaat school, waar op de bovenste etages nog de originele, eeuwenoude steunbalken van het dak dienst doen. Trots leidt Banning, al 23 jaar aan de algemeen bijzondere school verbonden, zijn bezoek langs allerlei kruip-door-sluip-door-routes. ‘Daar woonde koning Willem-Alexander toen hij in Leiden studeerde’, wijst hij naar een huis aan de overkant van het water.

Vijftien door regionale en stedelijke culturele expertisecentra geselecteerde basisscholen (in een latere fase kunnen ook andere scholen zich melden) gaan vanaf het nieuwe schooljaar een aantal van hun leerkrachten trainen in het geven van muziekonderwijs en samenwerken met bijvoorbeeld muziekscholen, harmonieën, fanfares en poppodia. Hiervoor kunnen ze in het najaar subsidie aanvragen bij het Fonds voor Cultuurparticipatie, die de pot met geld van de minister in beheer heeft.

Tekst: Peter Magnée Foto: Henriëtte Guest

Peter Banning, hier aan de slag met groep 3/4 van de Haanstraschool, is blij met de erkenning van zijn vak.

HANDELINGSVERLEGENHEID

Banning is blij met de erkenning van zijn vak - want zo voelt het - door de extra investering van minister Bussemaker. 'Ik hoop dat het geen tijdelijke oprisping is en dat ze muziek weer serieus nemen zoals dat vroeger het geval was. Maar dan moet de pabo daarin wel mee gaan. Met alleen een blokfluit kun je tegenwoordig echt niet meer aankomen. Haal vakleerkrachten zoals ik naar je instelling en laat ons uitleggen hoe je modern muziekonderwijs geeft. Voorwaarde is wel dat het de student moet liggen. Voor mij hoeft echt niet iedereen een instrument te kunnen spelen, zoals ik nog meegemaakt heb op de pedagogische academie. Het is extra, zoals ook de aantekening dat je gymles mag geven. Wat ik wel belangrijk vind, is dat een leerkracht die zingt dat welluidend kan, zonder hulp van buitenaf. Dus niet met ondersteuning van een cd of een microfoon.' Banning, vakleerkracht op nog twee scholen, lachend: 'Als ik mijn eigen collega's als maatstaf neem, ook de ouderen die het net als ik nog meegekregen hebben op de opleiding, vermoed ik veel handelingsverlegenheid als het op dit onderwerp aankomt. Velen vinden zingen een *crime*. Goed zingen is één, maar je moet ook dúrven zingen voor en met een klas.'

Volgens Banning speelt muziek een steeds nadrukkelijker rol in het leven van alledag. Het is overal aanwezig: tv, reclame, smartphone. 'Het zou vreemd zijn niet aan te haken bij die ontwikkeling. Daarbij onthouden kinderen makkelijker aan de hand van liedjes, versterkt zingen de onderlinge saamhorigheid en is noten zingen of lezen bij uitstek cognitief. Het vraagt een hele aparte schakeling in de hersen. En niet onbelangrijk, muziekonderwijs is ook cultuuroverdracht en laat de geschiedenis zien en horen van een land of bevolkingsgroep. De herkomst van jazz en blues in Amerika is te herleiden naar de gebieden waar de slaven oorspronkelijk vandaan kwamen.'

GEBARENTAAL

'Rekenen en taal zijn belangrijk, maar muziek is dat even goed. Positief dat de minister daar een betere balans in probeert te krijgen.' Dat zegt Willem Lamers, directeur van basisschool De Golfbreker in Koog aan de Zaan, een van de scholen die aan de slag mogen of al zijn gegaan met muziekonderwijs volgens de nieuwe richtlijnen. Hij legt uit dat muziek altijd al belangrijk is geweest voor de school, maar het gebrek aan financiële middelen de ambities bescheiden hielden. 'Nu komt er iedere vrijdag een muziekdocent van kunstcentrum Fluxus langs. Met de onderbouw doet hij aan koorzang, waarbij hij de toonladder aan de kleuters leert met behulp van gebarentaal. Met de bovenbouw gaat hij behalve met koorzang ook met instrumenten aan de slag. De juf of meester blijft in de klas om te leren hoe zij straks zelf muziekles kunnen geven. Bij de meesten is dat toch weggezakt.' Toch denkt Lamers dat in de praktijk twee of drie leden van zijn team de kar gaan trekken. 'Niet iedereen is even muzikaal. Daarom zou ik pabo's aanraden er een specialisme van te maken, net zoals gym.' ■

Meer muzieklessen pabo

'In het eerste jaar staat muziek bij ons op het rooster. Je krijgt dan lesideeën en didactiek en maakt kennis met instrumenten en hoe je die in kunt zetten voor onder- en bovenbouw. In het tweede jaar volgt verdieping, maar dat is niet verplicht', legt Marloes van Rijs, stagiair groep 3/4 op de Haanstraschool in Leiden, uit. Ze is derdejaars pabo-student op Hogeschool Leiden en student pedagogische wetenschappen (academische pabo) aan de Universiteit Leiden. Nee, spelen op een instrument of echt zingen heeft ze op de pabo niet geleerd, maar ze vindt het wel een voorwaarde om muziekonderwijs te geven. 'Met alleen mijn liedbundel en didactische kennis heb ik onvoldoende te bieden.'

Waarom moet ik volgende schooljaar **een aantal dagen extra werken?**

Juf Josje heeft van haar directeur het jaartaakformulier voor het nieuwe schooljaar gekregen. Ze heeft een part-time baan met werktijdfactor 0,6217. Daarmee kan ze alle schoolweken les geven op maandag dinsdag en woensdag. Op het nieuwe jaartaakformulier leest zij dat ze ook in het komende schooljaar weer is ingeroosterd op deze 3 dagen. Maar daarnaast moet ze ook nog 4,5 dag extra terugkomen. Dat vindt Josje vreemd en daar wil ze het fijne wel eens van weten. Omdat de directeur met alle personeelsleden een gesprek moet voeren over de nieuwe jaartaak, besluit ze dat gesprek maar te gebruiken om die extra werkdagen aan de orde te stellen.

Vanaf 1 augustus 2015 geldt er een 40-urige werkweek. Met haar werktijdfactor van 0,6217 moet Josje dan 24 uur en 52 minuten per week werken. De school heeft besloten dat elke werkdag voor 8 uur telt. Dat betekent dat ze bij 3 werkdagen per week dus 52 minuten te weinig werkt. Die 52 minuten per week worden geclusterd tot dagen van 8 uur en dus moet zij 4,5 dag extra werken. Josje vindt dat maar vreemd, want de 40-urige werkweek was immers bedoeld als werkdrukverlichting. Nu heeft zij het gevoel dat zij meer moet werken dan vorig jaar. Al snel blijkt dat meer collega's hetzelfde probleem ervaren. Tijd dus voor een bespreking hiervan in de teamvergadering. Ter voorbereiding belt Josje maar eens met haar vakbond en legt daar haar probleem voor. Al snel blijkt dat zij niet de enige is met deze vraag. Het antwoord maakt voor haar een hoop duidelijk.

VEEL SCHOLEN GAAN ER VAN UIT DAT IN DE NIEUWE SYSTEMATIEK DE WERKNEMERS OOK DAADWERKELIJK 40 UUR PER WEEK OP SCHOOL MOETEN ZIJN. DAT IS ECHTER NIET GEREGELD IN DE CAO

In de nieuwe systematiek is de jaartaak niet gewijzigd. Josje moet dus bij haar werktijdfactor 0,6217 in het nieuwe schooljaar nog steeds 1.031 uur werken. De maximale lessentaak blijft ook ongewijzigd, namelijk 578 uur. Daarmee kan ze ook in het nieuwe schooljaar maandag, dinsdag en woensdag les geven. Op de extra werkdagen kan zij dan ook niet worden ingezet voor lesgevende taken. Wat is er dan wel veranderd? De jaartaak wordt voortaan verdeeld in weken van 40 uur. Een fulltimer werkt dus 40 uur per week. Bij een jaartaak van 1659 uur zijn er dan voortaan 41,5 werkweken. Omdat de leerlingen (inclusief tussentijdse vrije dagen) ongeveer 40 weken aanwezig zijn, blijft er nog zo'n 1,5 werkweek over. Daarin kunnen zaken als bijvoorbeeld collectieve scholing en vergaderingen gepland worden. Josje moet dus niet alleen 4,5 extra terugkomen, maar ook nog 1,5 week extra werken als de leerlingen vakantie hebben. Maar hoe zit het nu met die werkdrukverlichting? In dit schooljaar zijn er 40 lesweken (inclusief de vrije dagen die buiten de schoolvakanties vallen). Omdat de leraren vakantie hebben als de kinderen er niet zijn, werkt Josje dus ook 40 weken. Bij een jaartaak van 1.031 uur is dat dus 25 uur en 46 minuten per week. Dat is bijna een uur meer dan in het komende schooljaar. Dat is logisch, want na de zomer wordt die 1.031 uur uitgesmeerd over meer werkweken. Toch hoeft Josje nu niet extra terug te komen.
Hoe kan dat? Veel scholen gaan er van

RECHTSPOSITIE

Leden van CNV Onderwijs kunnen voor rechtspositionele vragen mailen met belangenbehartiging@cnvo.nl of bellen met 030 751 10 03.
Zij kunnen (uitsluitend op afspraak) ook gebruikmaken van de regionale spreekuren. Aanmelding en toezending van noodzakelijke stukken kan tot acht werkdagen voorafgaand aan het spreekuur via bovenstaand mailadres of per telefoon 030 751 18 20.
Als de stukken niet tijdig zijn ontvangen of als er slechts één aanmelding is kan een andere afspraak worden gemaakt.

OVERZICHT REGIOSPREEKUREN

Maandag	7 september	Utrecht
Dinsdag	8 september	Roermond
Donderdag	10 september	Rotterdam
Dinsdag	15 september	Assen
Donderdag	17 september	Apeldoorn
Donderdag	17 september	Den Bosch
Maandag	5 oktober	Utrecht
Dinsdag	6 oktober	Roermond
Donderdag	8 oktober	Rotterdam

uit dat in de nieuwe systematiek de werknemers ook daadwerkelijk 40 uur per week op school moeten zijn. Dat is echter niet geregeld in de cao. Net als nu kan de school gewoon afspreken welke taken wel op school moeten worden uitgevoerd en wat er daarnaast thuis of op andere plaatsen kan worden gedaan. Maar de werkgever kan ook afspreken dat de jaartaak volledig plaats- en tijdgebonden moet worden uitgevoerd. Dat moet dan wel in de werktijdenregeling worden vastgelegd.

Daarbij heeft de personeelsgeleding van de MR het instemmingsrecht. Als dat het geval is, kan Josje verplicht worden om 4,5 dag tijdens het schooljaar extra te werken aan niet lesgevende taken. Dat vloeit dan niet voort uit de invoering van de 40-urige werkweek, maar is het vervolg van de keuze van de school om voortaan alle werkzaamheden op school uit te voeren.
Tot nu bestaat zo'n afspraak over plaats- en tijdgebonden werken niet op de school. Uiteindelijk wordt daarom met het team afgesproken dat er in de schoolvakanties van de leerlingen twee keer een collectieve scholing zal plaatsvinden waarvoor iedereen moet terugkomen. Verder is er in de laatste week van de zomervakantie een werkdag om de lokalen klaar te maken voor het nieuwe schooljaar en ook een teamvergadering te doen. Voor het overige kunnen de niet lesgevende taken net als nu naar eigen inzicht worden uitgevoerd.

Werk & Recht

Stand van zaken cao hoger beroepsonderwijs

Aan de hbo-cao-tafel wordt gesproken over reparatie van de verslechtering van de WW. Werkgevers zijn daartoe bereid, maar willen dan wel de bestaande bovenwettelijke en nawettelijke uitkeringen beperken. Doel van nieuwe afspaken is om werknemers aan het werk te houden via een beter werkgelegenheidsbeleid, trajecten 'van werk naar werk' en in laatste instantie 'van uitkering naar werk'. Voor het oudere personeel zou er een extra inkomensvangnet moeten blijven. Verder wordt de haalbaarheid en wenselijkheid van een eigen ontslagcommissie voor het hbo onderzocht. Het is de bedoeling voor 1 oktober 2015 tot afspraken te komen. Dan kunnen die met ingang van 1 januari 2016 worden opgenomen in de cao-hbo 2014-2016.

Gepensioneerden hardst achteruit tijdens crisis

Gepensioneerden hebben tijdens de crisis veel meer aan koopkracht ingeleverd dan werkenden, zo blijkt uit een onderzoek van ITS en SEO. De koopkracht van werkenden nam in de periode 2009-2013 met 1,1 procent af, terwijl gepensioneerden 6 procent minder te besteden kregen. Volgens de onderzoekers werden gepensioneerden met meer dan een klein aanvullend pensioen het hardst geraakt in hun besteedbaar inkomen, van min 4,7 procent tot zelfs min 12,8 procent bij inkomens boven de 50.000 euro. CNV Onderwijs heeft het onevenwichtige koopkrachtbeleid de afgelopen jaren al met regelmaat aan de kaak gesteld en blijft dit doen.

Subsidie voor halen bevoegdheid bewegingsonderwijs

Er is een subsidieregeling gekomen voor het halen van de bevoegdheid om in groep 3 tot en met 8 van het primair onderwijs gymnastiekles te geven. De subsidie kan vanaf 1 juli via www.duo.nl worden aangevraagd. De subsidie vergoedt het collegegeld tot maximaal € 3.500,-. Daarnaast worden studiemiddelen en reiskosten vergoed, elk voor een bedrag van 10 procent van het collegegeld tot een maximum van € 350,-. Studieverlof en geld voor vervanging zijn niet inbegrepen in deze regeling. De subsidie staat los van de lerarenbeurs voor een bachelor of master. Die kan afzonderlijk worden aangevraagd.

Elke dag een vertrouwd gezicht voor de klas

Hetzelfde gezicht voor de klas biedt alleen maar voordelen: minder rompslomp met overdrachten, een docent die de leerlingen persoonlijk kent en een leerkracht die bekend is met de lesmethode. Interteach zorgt voor dezelfde vertrouwde invalkrachten. Gekwalificeerde en ervaren docenten die van wanten weten. Want kwalitatief goed onderwijs gaat verder dan alleen lesgeven. En niet onbelangrijk, ruim 20% minder kosten.

info@interteach.nl | www.interteach.nl

Interteach

Ruud van Diemen

AFSCHEID

Dit is geen column. Ik zie u al bedenkelijk kijken. Het staat er toch boven? Dat klopt en toch is het geen column. Een column is een podium waar je onderwerpen kunt beschrijven en een hilarische wind mee kunt laten waaien. In een column kun je zaken uitvergroten en je mag er de draak mee steken. Nu is daar even geen plaats voor. Soms staat het leven even stil. Echt stil...
Bij mij is dat het geval. Tot voor kort was ik niet alleen directeur, maar ook nog bestuurder van een welzijnsstichting, bestuurslid van voetbalclub Sparta, bestuurslid van een stichting die zich bezighoudt met het tegengaan van criminaliteit, organisatieadviseur en oh ja, ik speelde ook nog in een band en schreef columns. Kortom: Ik was een druk baasje. Totdat mijn hart het begaf. Gewoon stop. Alles werd stil om me heen. Sterker nog, ik heb er weinig van gemerkt. Eigenlijk is het wel een mooie dood denk ik nog wel eens achteraf, maar niet als je 46 bent en twee opgroeiende pubers hebt. Overigens ben ik niet bang voor de dood hoor. Zolang je namelijk leeft heeft het geen zin om daarvoor bang te zijn en als je dood bent, is er niets meer. Maar er is wel iets veranderd. Ik moet stiekem lachen als ik op zondag een tas

ALLEEN AL HET BESEF DAT IK GEREANIMEERD BEN EN ER DUS OOK NET ZO GOED NIET MEER HAD KUNNEN ZIJN, IS NATUURLIJK BEST WEL HEFTIG

medicijnen naar boven haal om mijn pillendoosje voor de volgende week te vullen. Ik heb nooit wat geslikt en nu leef ik er op. En op wat vervelende en onhandige bijwerkingen na, herstel ik goed. Er gaat geen dag voorbij dat ik er niet aan denk en daarmee wil ik het geenszins dramatiseren, maar alleen al het besef dat ik gereanimeerd ben en er dus ook net zo goed niet meer had kunnen zijn, is natuurlijk best wel heftig. In mijn politietijd heb ik negen keer moeten reanimeren en geen van de slachtoffers heb ik kunnen redden. Bezien in het licht wat mij is overkomen, ben ik daar wel mee bezig. Dichter bij de dood kun je niet zijn geweest. Tijd dus voor een aantal heldere keuzes. Ik stop met alle nevenfuncties. Ik blijf directeur van het mooie Roc Midden Nederland, maar ik stop met de rest. Natuurlijk is dat volstrekt overdreven, maar het werkt bij mij niet anders. Het zit niet in mijn systeem om het rustig aan te doen. Ik moet dat dus forceren. Na mijn infarct en hartstilstand ben ik met moeite drie weken thuisgebleven en dat kwam ook nog doordat we in die periode een week vakantie hadden. Ik moet dus ingrijpen in mijn eigen systeem. Met pijn in het hart (dat heeft nu wel een dubbele betekenis) neem ik afscheid van mijn columns. Ik hoop niet voorgoed, maar ik ga het komende jaar mijn focus verschuiven naar alleen onderwijs. We hebben een prachtig vak en daar wil ik graag een bijdrage aan blijven leveren. Ik hou van het mbo. Het ga u goed en mij hopelijk ook.

Foto: Henriëtte Guest

Ruud van Diemen
is 46 jaar en directeur van het Veiligheid en Defensie College van Roc Midden Nederland

Wanneer is een kind klaar om van groep 2 naar groep 3 te gaan?

‘Kleuters moeten meer *rollen en kruipen!’*

‘Hup, alle kleuters op de buik op de grond en dan maar rollen! En een ochtendje kruipen, ook heel nuttig!’ Dit opmerkelijke advies kregen de 299 kleuterjuffen en 7 kleutermeesters vorige week op een congres van Medilex over de overgang van groep 2 naar groep 3. Dertig jaar na samenvoeging van kleuter- en basisschool worstelen veel scholen nog steeds met die overgang, terwijl die verandering juist die knip weg moest zien te werken.

Tekst: Ciska de Graaff Foto: Wilbert van Woensel

‘Er zijn ook scholen waar spelen vanaf groep 3 niet of nauwelijks meer mag en kinderen al hun plezier in school verliezen.’

‘Als je naar groep 3 gaat, ga je naar de grote school. Dat wordt nog steeds gezegd!’ illustreert Mike Nijskens, kleutermeester en onderwijsadviseur, de kloof die er nog steeds is. ‘Peuters peuteren, kleuters kleuteren, en dan? Leerlingen leren? Gaan ze dat opeens in groep 3 doen? Gelukkig zijn er steeds meer scholen die ook nog in groep 3 spelen en leren combineren. Maar er zijn ook scholen waar spelen vanaf groep 3 niet of nauwelijks meer mag, kinderen moeten blijven zitten op hun stoeltje en al het plezier in school verliezen.’

INTUÏTIEF

Opbrengstgericht werken met kleuters met meer dan de Cito-toets. Zo heet de bijdrage van onderwijsadviseur Wijnand Gijzen. Later zeggen kleuterjuffen tegen elkaar: ‘Vreselijk! Het zou verboden moeten worden; opbrengstgericht werken met kleuters, evenals lezingen daarover. Bah!’ Ondertussen betoogt Gijzen dat er één klas is waar altijd al opbrengstgericht gewerkt werd: de kleuterklas. ‘We werken namelijk richting groep 3! Dat is de norm, daar moet je naartoe. Daar is dus niks nieuws aan. Wat wel nieuw is, is dat je je tegenwoordig moet verantwoorden met cijfers en dat je planmatig moet werken. Voorheen deden we dat meer intuïtief. Aan deze trend is niks te doen, het is een maatschappijbreed fenomeen. Wel kunnen we een goed observatiesysteem kiezen in plaats van de Citotoets.’ Gijzen pleit voor het systeem *Kijk!*, dat begint bij de gewenste eindopbrengst van de school. Er wordt een groepsaanpak gemaakt met drie aanpakken – basis, verrijkt, intensief – en daar worden de leerlingen in ingedeeld, waarna gekeken wordt of er bij bepaalde kinderen nog *finetuning* nodig is. ‘Opbrengstgericht werken doe je op groepsniveau,’ stelt Gijzen. ‘Kijk naar overeenkomsten, niet naar verschillen. Accepteer dat er verschillende rendementen van je aanpak zijn.’

GEEN A4’TJE

Hanneke Poot-Van der Windt, kinderfysiotherapeut en psychomotorisch remedial teacher, schakelt alle apparatuur uit en gaat met een simpele flipover en een viltstift op het podium staan. Gegrinnik in de zaal. ‘Ja, ik doe het op deze manier, zodat u niet afgeleid wordt. Ook in klassen zou eigenlijk na tien minuten instructie het digibord uit moeten. Het leidt kinderen te veel af.’ De toon is gezet. Met simpele tekeningen van de hersenen legt ze uit dat kinderen zich ontwikkelen door te bewegen en door ervaringen op te doen, en dat deze sensomotorische ontwikkeling de basis is voor álle ontwikkeling. ‘Het is een voorwaarde voor de rijping van de hersenen. Door te bewegen worden allerlei snelwegen, provinciale wegen, steden en dorpen aangelegd in de hersenen. Als je kinderen te vroeg letters en cijfers aanbiedt, staan ze niet in verbinding, zijn er nog geen weggetjes, is het dus lege kennis en wordt het weer opgeruimd. Doe dat dus niet! Daar krijgen kinderen stress van en dat blokkeert de verbinding tussen rechter- en linkerhersenhelft. Begin groot, want kinderen bewegen eerst groot, vanuit de schouders. Pas als ze vanuit de ellenbogen

‘Gaan kinderen in groep 3 opeens leren?’

aansturen, kunnen ze leren schrijven. Laat kinderen in groep 1 dus nooit op een A4’tje werken, maar op een A1. Pas tweede helft groep 3 zijn ze toe aan A4-formaat. Een moeder kwam een keer gestrest naar me toe omdat haar zoontje niet naar groep 2 mocht omdat hij geen poppetje kon tekenen. Ze oefende elke avond op van die gele post-its. En het lukte maar niet! Maar toen hij een keer stoepkrijt kreeg, tekende hij zo op de stoep een heel groot poppetje.’

OP DE BUIK

‘Aan welke motorische vaardigheden kun je zien of een kind rijp is voor groep 3?’ stelt Poot-Van der Windt zich de vraag. De dik 300 kleuterleerkrachten veren op. ‘Als een kind een minuut stil kan staan. Echt stil. Zonder gekke bekken te trekken. Als hij met twee voeten tegelijk kan springen. Maar we zijn steeds minder gaan springen. Huppelen?’ reagerend op een vraag uit de zaal. ‘Nee, huppelen mag je pas verwachten als ze in groep 3 zitten. En ga dan vooral niet het huppelen oefenen, dat is niet eerlijk, want dat kan een kind gewoon niet, maar ga kruipen en springen. Kinderen leren nauwelijks meer om hun hoofd omhoog te houden. Bij zwemles zie ik zoveel kinderen daar moeite mee hebben! Nog iets wat ze moeten kunnen als ze naar groep 3 willen: met twee ogen focussen op één punt, voorwaarde om te leren lezen. Kunnen kinderen dit niet, dan hup, alle kleuters op de buik op de grond en dan maar rollen! En een ochtendje kruipen, ook heel nuttig!’ Ze vertelt dat de hersenen van een meisje rijp zijn als ze 6 of 6,5 is, bij een jongen als hij 7 of 7,5 is. ‘Dus ook al kan een jongetje van 5 al lezen, laat hem vooral niet naar groep 3 gaan. Laat hem nog even lekker rijpen.’ ■

‘Specialiseren als school? Onmiddellijk doen!’

Drie jaar geleden kreeg basisschool De Hommel in het Limburgse Venray officieel het predikaat Daltonschool. Waarom zou je als school kiezen voor één onderwijsconcept? Daltoncoördinatoren Leonie de la Roij en Dora Vossen zien alleen maar voordelen, voor de school, maar ook voor hun eigen carrière.

De pauze is net voorbij in groep 3, de klas van juf Leonie de la Roij. Ze zet het digibord aan en legt uit wat het plan is voor de komende drie kwartier. Daarna gaat het stoplicht bij het bord op groen, dus iedereen mag vragen stellen. Sommige kinderen willen iets weten over een rekenwerkje, maar de meesten zijn vanochtend druk met het maken van een verhaaltje, mét tekening, over de schoolreis van gisteren. ‘Ze mogen zelf bepalen waar ze aan beginnen, de kinderen weten wat hun persoonlijke leerdoelen zijn, en wat ze aan het eind van de dag of week af moeten hebben,’ vertelt De la Roij. ‘Het planbord speelt een grote rol. Ik kan in één oogopslag zien waar iedereen mee bezig is, en voor de leerlingen zelf is het ook heel overzichtelijk. We werken met dagkleuren, en iedere afgeronde taak vinkt de leerling zelf af, in de goede kleur. Het plannen begint al in groep 1, met afbeeldingen van taakjes, en dat wordt in de loop van de jaren steeds dieper uitgewerkt. Die doorgaande lijn, dat is typisch Dalton.’ Ze is behalve leerkracht ook Daltoncoördinator, samen met waarnemend directeur Dora Vossen. De la Roij levert haar bijdrage vanuit de dagelijkse praktijk en haar visie als leerkracht, en Vossen vanuit haar visie als lid van het managementteam en als algemeen onderwijscoördinator.

EIGEN GEZICHT

Basisschool De Hommel heeft zich in de huidige tijden van krimp van leerlingenaantallen, nog goed staande weten te houden. Was de dreigende terugloop van het aantal leerlingen de reden om te specialiseren en te kiezen voor Daltononderwijs? ‘Nee, zeker niet,’ antwoordt De la Roij beslist. ‘Ik denk wel dat het helpt als je als school een keuze maakt voor een duidelijk onderwijsconcept. Iedere school wil zorgen voor een veilige omgeving voor de leerlingen, en beweert het beste uit het kind te willen halen. Maar dat zegt zo weinig. Als je een duidelijke identiteit hebt, kunnen ouders zich veel beter verdiepen in de onderwijsfilosofie waar de school voor staat en die school erop aanspreken.’ Vossen is het daarmee eens. ‘We zijn van oorsprong een protestants-christelijke school, maar in de praktijk waren we al meer een mix. We zochten dus nóg meer naar een eigen gezicht, een onderwijsconcept dat aansloot op onze manier van lesgeven. We hadden al veel aandacht voor de hoofdpijlers waar het Daltononderwijs voor staat: zelfstandig leren werken, omgaan met vrijheid en verantwoordelijkheid en leren samenwerken, maar er zat nog geen goede lijn in.’ De la Roij vult aan: ‘De keuze voor Dalton heeft ons veel gebracht. Er is meer structuur, de samenwerking in het team is veel hechter, we weten van elkaar precies waarmee we bezig zijn en er zijn heldere afspraken. En we blijven ons verder ontwikkelen, leren nog elke dag bij.’

CRUCIAAL

Sinds drie jaar mag basisschool De Hommel officieel het Daltonpredikaat voeren. Maar daar ging heel wat aan vooraf. ‘We zijn vier jaar daarvóór al begonnen met de voorbereidingen,’ blikt Vossen terug. ‘Wat me vooral goed bij is gebleven is de teambijeenkomst in een zaaltje hier in de buurt, helemaal in het begin. Wat we niet hadden

Tekst: Marian Vullers Foto: Lé Giesen

Leonie de la Roij voor het planbord met enkele leerlingen van groep 3.

verwacht gebeurde: iederéén was meteen positief en we waren er in één keer uit: dit gaan we doen. Dat enthousiasme is zó belangrijk in het proces. Bij andere scholen zie ik daarbij regelmatig problemen. Het team moet erachter staan, anders werkt het niet. Ieder vast teamlid volgt bij ons een Daltonopleiding. Ook nieuwe leerkrachten moeten gecertificeerd zijn of bereid zijn deze opleiding te volgen, zelfs al staan ze al twintig jaar voor de klas.' Volgens De la Roij is het ook van cruciaal belang de ouders vanaf het begin te betrekken in de plannen. Vossen beaamt dat. 'Wat ik me daarvan vooral herinner is dat er bij ouders veel onzekerheid was over het begrip 'vrijheid', een van de kernwaarden van Dalton. Ze legden vaak de link met onderwijsvormen als Iederwijs, waar leerlingen een onbeperkte vrijheid hebben om zelf dingen te leren. We hebben echt uit moeten leggen dat het gaat om vrijheid in gebondenheid, dus binnen vastomlijnde kaders, waarin de leerkracht een duidelijke, coachende rol heeft. Het gaat erom de kinderen te laten uitgroeien tot zelfstandige, verantwoordelijke mensen, als 'mensen zonder vrees', zoals Helen Parkhurst, de bedenker van Dalton, dat ooit zo mooi heeft verwoord.' Ook voor het management was de overstap naar Dalton een grote cultuuromslag. Vossen: 'We werken anders, delegeren meer en verdelen meer taken over het team. Er zijn ook geen boven- en onderbouwcoördinatoren meer. We zijn een hecht team en we geloven in de kracht van onze medewerkers.'

PITTIG

De la Roij heeft dat laatste zeker ervaren. Ze kreeg de kans Daltoncoördinator te worden en daarvoor de opleiding te volgen. Tegelijkertijd volgde ze ook nog de master SEN aan de Fontys Hogeschool in Eindhoven, om zich te specialiseren in 'het jonge kind'. 'Ik heb altijd aan kleuters en jonge kinderen lesgegeven, en dat blijft mijn passie. De studie was best pittig, maar ik heb hier alle medewerking gekregen. Twee van mijn collega's volgden ook een soortgelijke master. We hebben nu specialisten op het gebied van het jonge kind, gedragsproblematiek en spelling en rekenen. We hadden al een paar gespecialiseerde leerkrachten en er komen er binnenkort weer een paar bij. Dat zie ik als een grote meerwaarde voor de school.' Specialiseren is ook goed voor je eigen carrière, vindt De la Roij. Lachend voegt ze eraan toe: 'Ik ben nu vijftig, maar ik werk nog minstens tot mijn 67ste. Hoe vitaal ben ik nog op die leeftijd? Als een kleuter me dan vraagt of ik zijn veters kan strikken en ik moet zeggen '"kom maar hier, zet je schoen maar op mijn rollator", weet ik niet of het zo'n goed idee is om dan nog voor de klas te staan. Ik wil tegen die tijd wel breder inzetbaar zijn.' ■

‘Speels, leuk, anders, eigentijds’

Scholen fan van nieuwe pure foto’s Foto Koch

BAARN - Scholen zijn enthousiast over de nieuwe pure foto’s van Foto Koch. Begin dit jaar introduceerde de schoolfotograaf pure foto’s naast de traditionele portretfoto. Op pure foto’s staan de kinderen wat ‘losser’, in een pose die het beste bij ze past: spontaan, stoer of wat meer verlegen. Dat levert hele natuurlijke, pure foto’s op.

Op pure foto’s staan de kinderen wat losser.

De pure foto’s zijn nu vijf maanden verkrijgbaar. Kinderen staan erop in hun favoriete houding tegen een witte achtergrond. “Het mooie van puur is dat de foto’s evenveel van elkaar verschillen als de kinderen zelf. De een lacht alleen met zijn ogen, de ander is uitbundig en staat op met zijn armen wijd”, vindt accountmanager Joop van Dijken.

Volgens Van Dijken is het merendeel van de scholen heel tevreden over de nieuwe, pure foto’s. “Speels, leuk, anders, eigentijds, passend bij het kind. Dat zijn de reacties die we het meest krijgen.”

Peter Zanting, directeur van O.B.S. de Runde uit Emmer Compascuum, bevestigt dat. Wij horen terug van ouders dat ze heel tevreden zijn over de foto’s. ‘Anders dan wat we hadden’ en ‘leuk, niet de standaard-pasfoto’. De kinderen staan er ook allemaal hartstikke vrolijk op.”

Dorothy Krielen van basisschool De Oversteek in Nijmegen is vooral fan van de witte achtergrond. “Minder stoffig en neutraler dan de wolkjes. En de kinderen staan er in charmante poses op.”

Tevreden

De scholen zijn tevreden om twee redenen, vat Van Dijken samen. “De pure foto’s voldoen aan de wens van veel ouders om hippere schoolfoto’s te hebben. Doordat wij die ook aanbieden, kunnen scholen die ouders ter wille zijn. Bij ons valt er altijd wat te kiezen. En het maken van twee soorten foto’s gaat niet ten koste van de effectieve onderwijstijd.” ■

FOTO KOCH
schoolfotografie

Agenda

GEPENSIONEERDEN

Rayons Oostelijke en Westelijke Mijnstreek

Zondag 22 november, 14 uur, lachmiddag, Theater de Karroessel, Jupiterstr. 35, Geleen-Lutterade. Toneelsvoorstelling (komedie) door toneelgroep Kroankel getiteld *Komkommertijd*. Het theater heeft 69 zitplaatsen, dus wie het eerst komt, het eerst maalt. Info/aanmelden (voor 1 oktober): P. van Es, voorzitter rayon Westelijke Mijnstreek, pnjgvanes@ziggo.nl, 046 433 25 81.

Rayons IJssel-Vecht/Flevoland en Twente

Woensdag 7 oktober, 10 uur, Gasterij de Kruidentuin, Hellendoornseweg 1, Marienheem. Ontmoetingsdag met informatie, ontmoeting en lezing *De identiteit van de oosterling*, door prof.dr. Anne van der Meiden. Persoonlijke uitnodiging volgt. Info/aanmelden: mmjstopel@hotmail.com.

NETWERK GRONINGEN

Woensdag 23 september, 16-20.30 uur, Gomarus College, Vondelpad 1, Groningen. Bijeenkomst voor alle leden van CNV Onderwijs. Keuze uit drie workshops. Info/aanmelden: netwerkgroningen@cnv.nl o.v.v. bijeenkomst 23-9-2015.

NETWERK ZUID HOLLAND

Woensdag 23 september, 16-20.30 uur, Het Gebouw, Arubapad 2, Leiden. Bijeenkomst voor alle leden van CNV Onderwijs. Keuze uit drie workshops. Info/aanmelden: netwerkzuidholland@cnv.nl o.v.v. bijeenkomst 23-9-2015.

VOORTGEZET ONDERWIJS / SCHOOLLEIDERS

Woensdag 16 september, 15.30 uur (inloop 15 uur), CNV kantoor, Tiberdreef 4, Utrecht. Onderwerp: *In gesprek met de Onderwijsinspectie*. Praat mee over het beoordelen van de onderwijskwaliteit. Info/aanmelden: inspectie@cnv.nl o.v.v. bijeenkomst 16-9-2015.

In de agenda staan activiteiten van CNV Onderwijs. Bijeenkomsten worden maximaal twee keer vermeld. Aanleveren agendapunten uiterlijk 9 dagen voor verschijning via

schooljournaalagenda@cnvo.nl

SPECIAAL ONDERWIJS / SCHOOLLEIDERS

Woensdag 30 september, 17 uur (inloop 16.30 uur), CNV-gebouw, Tiberdreef 4, Utrecht. Onderwerp: *In gesprek met de onderwijsinspectie*. Praat mee over het beoordelen van de onderwijskwaliteit. Info/aanmelden: inspectie@cnv.nl o.v.v. bijeenkomst 30-9-2015.

Huiswerkhulp

Hoe bereid je je voor op een wiskundeproefwerk? Wat is de beste manier om Franse woordjes te stampen? En hoe maak je een goede samenvatting voor Aardrijkskunde? Leerlingen in de onderbouw van vmbo-tl, havo en vwo vinden hiervoor tips in het boek *De Huiswerkhulp*. Woordjes leren, samenvatten, presenteren, toetsen leren en plannen; alles komt aan bod. Ook ouders kunnen er mee aan de slag, want: kun je nog wel afgaan op je ervaringen uit de eigen schooltijd, of is er te veel veranderd? En hoe krijg je pubers zo ver dat ze hun huiswerk doen? Het advies komt uit de praktijk, van docenten, leerlingen en ouders die over hun eigen ervaringen vertellen. Het boek kost € 22,50 en is te verkrijgen via www.dehuiswerkhulp.nl.

Professioneel samenwerken

Het boek *Vaardigheden voor het samenwerken in teams* geeft docenten handvatten voor het werken in teamverband. Het gaat over besluitvorming, conflicthantering, voorzitten, onderhandelen, presenteren, leidinggeven en omgaan met diversiteit. Elk hoofdstuk bevat oefeningen, samengesteld door Jan Pieter van Oudenhoven, emeritus hoogleraar crossculturele psychologie aan de rijksuniversiteit Groningen en door Hanneke Gruttering, organisatieadviseur en docent aan dezelfde universiteit. Het is verkrijgbaar op www.coutinho.nl, voor € 22,50.

Belastingplannen

Foto: Erik Kottier

Helen Adriani
is voorzitter van
CNV Connectief

De discussie over een nieuw belastingstelsel is begonnen. Het CNV heeft aan de politiek zijn opvattingen kenbaar gemaakt. Drie dingen staan op onze wensenlijst. Wij willen dat het belastingstelsel de arbeidsmarkt versterkt, dat het eenvoudiger wordt en dat het meer solidair en duurzaam wordt gemaakt.
Het belastingstelsel moet in onze ogen bijdragen aan meer werkgelegenheid. Daarvoor is het nodig de lasten op arbeid flink te verlagen. Dit kan betaald worden uit een verhoging van de belasting op consumptie, milieuvervuiling en vermogen. Wij willen een gerichte verhoging van de arbeidskorting voor lagere inkomens. Werken gaat dan meer lonen. En het belastingstelsel mag niet langer leiden tot oneerlijke concurrentie tussen in loondienst en zelfstandig verrichte arbeid. Belastingkortingen voor ZZP'ers zouden daarom tijdelijk moeten worden en vooral gericht op startende en doorgroeiende ondernemers.
Meer eenvoud kan worden bereikt door het woud van belastingkortingen en toeslagen terug te snoeien tot de bestaande arbeidskorting en een huishoudengebondenkorting. Deze nieuwe korting moet er voor zorgen dat er geen belasting wordt geheven over het deel van het inkomen dat nodig is voor de primaire levensbehoeften.

Wij willen het stelsel duurzamer maken door milieuvervuiling zwaarder te belasten. De belasting op consumptie moet omhoog via één BTW-tarief van ongeveer 19 procent. Voor specifieke, arbeidsintensieve diensten kan een lager tarief gelden. De vermogensrendementsheffing moet eerlijker worden. Dit kan door meer uit te gaan van het werkelijke rendement. En door voor grote vermogens een hoger tarief te hanteren.
De belastingplannen van het kabinet die nu naar buiten zijn gekomen maken ons nog niet vrolijk. De harde kern komt neer op het uitdelen van de financiële ruimte die ontstaat nu het weer wat beter gaat met de economie. Het is goed dat daarbij een eerste stap wordt gezet in het verlagen van de lasten op arbeid. Dat kan een beetje helpen meer mensen aan het werk te krijgen en te houden. Maar het is onbegrijpelijk dat ouderen en de mensen met een uitkering niet mogen meeprofiteren. Uit onderzoek blijkt dat zij de hardste klappen hebben gekregen van de crisis. Wij zullen daarom met klem blijven aandringen op een eerlijk koopkrachtbeleid.

Naast de eenzijdige lastenverlichting doet het kabinet voorzichtige suggesties voor een aantal hervormingen van het stelsel. Maar (te) veel durft het kabinet niet aan te pakken. Wat te doen met het uit de hand gelopen stelsel van toeslagen? Dit moet eenvoudiger. Hoe bereiken we dat internationale bedrijven voor meer werkgelegenheid in Nederland gaan zorgen in plaats van vooral te profiteren van ons belastingstelsel? En hoe regelen we een gelijk speelveld tussen ZZP'ers en werknemers? Het meest teleurstellende vind ik nog de reflex van de politiek om vrijwel de hele ruimte in lastenverlichting te steken. Ik ben van mening dat er alle reden is een deel van de middelen te investeren in zorg, onderwijs en de arbeidsvoorwaarden van de werknemers in de collectieve sector. Van private rijkdom te midden van publieke armoede wordt Nederland niet gelukkiger.
De komende tijd zal het belastingstelsel regelmatig ter sprake komen, maar nu weet u als lid van CNV Connectief al welke boodschap wij bij de politiek hebben neergelegd. Ik wens u een fijne vakantie!

Sterker in je schoenen!

Behoefte aan hulp bij problemen of een volgende stap in je ontwikkeling?
CNV Connectief Academie kan je koppelen aan een goede onderwijscoach of -mediator.

Kijk op www.cnvconnectief.nl/academie of neem contact op via 030 751 1785 of aanvraagacademie@cnv.nl.

CNV CONNECTIEF ACADEMIE

JOUW PARTNER IN HET ONDERWIJS

Meester Mark vraagt door

_AD_-journalist Mark van der Werff ging op zijn 35ste lesgeven op een basisschool, maar stopte al na twee jaar: het was niet wat hij ervan had verwacht. Hij schreef er zijn eerste boek over, _Meester Mark draait door_, dat veel losmaakte onder collega-leraren. In zijn nieuwe boek, _Meester Mark vraagt door_, laat Van der Werff de docenten aan het woord die wél overleven in het onderwijs. Hoe ontsnappen ze aan de vergadermanie, verantwoordingsdrift en inspectiestress? En de leidende vraag: Hoe houd ik het hoofd in hemelsnaam boven water? Lees alvast het eerste hoofdstuk op www.meestermarkvraagtdoor.nl. Hier is het boek ook te bestellen, voor €16,-.

Ding mee naar de SWPBS-onderzoeksprijs

Het Kenniscentrum Schoolwide Positive Behavior Support (SWBPS), gericht op het creëren van een omgeving die het leren bevordert en gedragsproblemen voorkomt, gaat een prijs uitreiken voor het beste onderzoek binnen haar aandachtsgebied. Drie genomineerden, van wie het onderzoek met een 8 of meer is beoordeeld, krijgen gratis toegang tot de SWPBS-conferentie op vrijdag 13 november in Utrecht, waar de winnaar bekend wordt gemaakt. Deze ontvangt een boek naar keuze. Tevens zal ondersteuning worden geboden bij het publiceren van een artikel over het onderzoek. Geïnteresseerden moeten hun onderzoek met beoordeling voor 12 oktober digitaal sturen naar Monique Wolfswinkel-Van der Aa, m.vanderaa@fontys.nl.

GRATIS BROCHURE OVER SCHOOLSPONSORING

Spelregels en sponsoring op scholen heet de brochure van het ministerie van Onderwijs over schoolsponsoring in het primair en voortgezet onderwijs. Hij is gratis te downloaden op www.rijksoverheid.nl (tik in bij zoeken de woorden 'sponsoring' en 'scholen'). Het hoort bij een convenant, ondertekend door staatssecretaris Dekker en tien belangenorganisaties uit onderwijs en bedrijfsleven, en is geldig tot en met 2018. In de brochure wordt uitgebreid gewaarschuwd dat *sponsoring het onderwijsproces niet mag beïnvloeden en de belangen van leerlingen niet mag schaden* en hoe dit allemaal in goede banen te leiden.

UITBLINKERVERKIEZING MBO

Een jaar lang ambassadeur worden van het mbo en een geldbedrag winnen van € 2.500,- . Dat zijn de prijzen voor de Uitblinker van 2015, een mbo-student die naast inzet voor zijn of haar studie bijzondere prestaties heeft laten zien. Tot en met 12 oktober kan er gestemd worden op een van de 47 kandidaten, via www.ditismbo.nl/uitblinkers/2015. De verkiezing is onderdeel van *Dit is mbo*, dat aandacht wil vragen van onder meer de politiek en het bedrijfsleven voor het vele aanwezige talent. Op 15 oktober is de bekendmaking van de winnaar, tijdens een afsluitend gala.

Beter toegankelijk internet voor kinderen

De junior zoekmachine WizeNoze moet kinderen helpen bij het formuleren van hun zoekvragen en leeftijdsspecifieke en betrouwbare resultaten opleveren, afgestemd op hun competenties. Zo krijgt een kind van zes jaar meer plaatjes en minder tekst dan een kind van twaalf.
Geen overbodige luxe, want volgens MijnKindOnline gebruikt meer dan 78 procent van de Nederlandse kinderen tussen 2 en 6 jaar en bijna alle kinderen die ouder zijn dan 8, internet. 80 Procent gebruikt Google om informatie op te zoeken. De content blijkt echter vaak veel te moeilijk, is niet gedifferentieerd naar leeftijd en meestal niet relevant. De WizeNoze Content Editor helpt een tekst voor volwassenen om te zetten naar een leeftijdsspecifieke tekst voor kinderen. Scholen en leerkrachten die interesse hebben kunnen de gratis bêta-versie van de zoekmachine testen. Ook kunnen ze helpen bij het schrijven van relevante inhoud en het doen van verbetersuggesties voor een eenvoudigere grammaticale structuur en simpelere woordkeus. Interesse? Ga naar de website www.wizenoze.com.

wizenoze®
Technology for Kids

Boek over passend onderwijzen

Passend onderwijs kan volgens orthopedagoog Peter Mol alleen een succes worden wanneer leerkrachten hier vanuit hun vakmanschap invulling aan kunnen geven. Dit vakmanschap wordt volgens hem gevormd door kennis en ervaring, maar ook door 'feeling', die vaak gedurende vele jaren in de praktijk is opgebouwd. Vakmanschap dat niet is af te dwingen of te vatten in regels, procedures of plannen van bovenaf, maar wel gestimuleerd en gefaciliteerd kan worden. Mol schreef er het boek *Passend onderwijzen. Pedagogisch vakmanschap in de klas* over en laat op veelal humoristische wijze zien hoe leerkrachten, soms door heel simpele handelingen, hun vakmanschap kunnen vergroten. Volgens hem moeten ze zich bewust te zijn van de invloed die ze zelf uitoefenen op leerlingen. Verder kan door proactief handelen probleemgedrag worden voorkomen en een goede werksfeer worden opgebouwd. Het boek (ISBN 978 94 014 2591 9) met veel praktijkvoorbeelden wordt uitgegeven door Lannoo Campus en kost € 22,99.

5 november: themadag CNV Schoolleiders over toekomstgericht leiderschap

Op donderdag 5 november organiseert CNV Schoolleiders haar jaarlijkse themadag in congrescentrum De Reehorst in Ede. Vlaming Ad Goos, een voormalig ortho-agoog, opent de dag met de inleiding *Maak van een punt een komma!* Hij vertelt verhalen die perspectief bieden om, met de nodige zelfreflectie, verder te bouwen aan de eigen ontwikkeling, die van het team en de school. Hierbij is aandacht voor de mogelijkheden voor optimale ontplooiings- en ontwikkelingskansen. De kracht schuilt in het vermogen om van elk dood punt het begin te maken met een komma! De hokjes- en vakjesmentaliteit van adhd, autisme, borderline, etcetera kan volgens Goos verstikkend werken, vooral als niemand oor heeft voor het hele verhaal van een leerling. Er kan worden deelgenomen aan twee workshops, zoals *Lerend organiseren en veranderen: hoe zet je je team in zijn kracht?* En *Regelarm en leerrijk: vermindert dit de werkdruk?*

column

Wim Stoop

Foto: Marisa Beretta

Wim Stoop is oud-bestuurder van CNV Onderwijs en rechtsvoorganger KOV

Tel je zegeningen

Als je ouder wordt, de indexatie van je pensioen wel op je buik kunt schrijven en kwaaltjes krijgt, neig je gemakkelijk tot enige somberheid. Maar het is veel gezonder dan ook eens je zegeningen te tellen. Die zijn er. Je AOW komt regelmatig zo rond de drieëntwintigste op je rekening. Dat is weliswaar absoluut geen vetpot, maar komt wel uit een goed hart. Wat de zalige, lieve, opa en oma uittestende kleinkinderen betreft: geloof me, na het logeerpartijtje gaan ze echt weer naar pa en ma terug. En wat te denken van het grote genoegen van een rustig ontbijt en je krantje? En de muziek! Neem nu Anne Sophie Mutter of Janine Jansen, als je die het vioolconcert van Beethoven of Mendelssohn hoort vertolken gaat de hemel toch voor je open! De kosten van de museumjaarkaart zijn ook snel terug verdiend. In de zomer wordt er een vierdaags fietsarrangement ergens in het schone Twente tegenaan gegooid: geniet van het fraaie coulisselandschap. Zelfs op een regendag piept vaak de zon tussen de wolken door. Soms gewoon even smullen. Moet kunnen. Toch!?

Kunt u in de toekomst kijken?

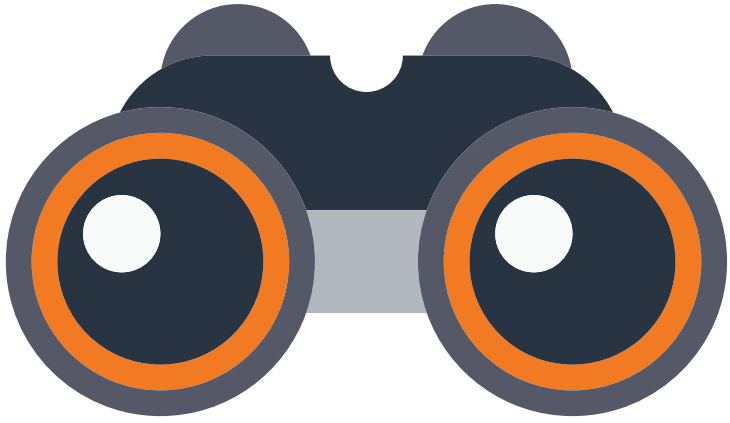

Wij ook niet

Maar u erop voorbereiden kan wel. Door na te denken over uw inkomen in het geval dat u ziek wordt. Want met een paar euro per maand bent u al verzekerd tegen inkomensterugval bij arbeidsongeschiktheid. Meer weten?

loyalis.nl/arbeidsongeschiktheid

jij, je pensioen en Loyalis

Onderdeel van apg Groep

Meer aandacht voor taboe op gevangenschap ouders

‘Kind is verborgen slachtoffer van detentie’

Als een moeder in de gevangenis zit, heeft dat ingrijpende gevolgen voor haar kinderen. Het project *Wie Let Er Op De Kleintjes?* van Humanitas biedt sinds 2012 ondersteuning aan kinderen van wie de moeder of vader in de gevangenis zit. Uit evaluatieonderzoek blijkt dat de aanpak succesvol is, maar dat er verbeteringen nodig zijn. Zo moet er meer naamsbekendheid komen, bijvoorbeeld bij scholen en leerkrachten.

Het project biedt een maatje om mee te praten, te ontspannen en om informatie te krijgen over detentiezaken.

De 12-jarige Samantha woonde bij haar oma toen haar beide ouders vast zaten. Nu woont ze alleen met haar vader, want haar moeder zit opnieuw vast. Haar klasgenoten pesten haar omdat haar moeder in de gevangenis zit. Ze zou graag meer leuke dingen met haar vader willen doen. Via het project *Wie Let Er Op De Kleintjes* (WLEODK) komt Samantha in contact met een vrijwilliger die haar begeleidt. Zij helpt bijvoorbeeld met het in kaart brengen van Samatha’s sociale netwerk, zodat haar duidelijk wordt aan wie zij hulp kan vragen. Ook bespreekt de vrijwilliger het pestgedrag met het meisje en geeft ze tips hoe hier mee om te gaan. Ze hebben vaak gesprekken tijdens een wandeling, een lunch of een spelletje. In een evaluatie vertelt

Tekst: Marloes Oelen Foto: Roy Beusker

de vrijwilliger dat zij denkt dat Samantha het vooral leuk vond dat er iemand, elke week, echt voor haar kwam.

ONDERSTEUNING

Deze casus komt uit de evaluatie van bovenstaand project. Jaarlijks missen ongeveer 4.000 kinderen hun moeder omdat zij in de gevangenis zit. Tijdens de detentie worden de kinderen opgevangen door tijdelijke verzorgers, zoals familie of vrienden van de moeder. In het project van Humanitas ondersteunen getrainde vrijwilligers kinderen waarvan een ouder in de gevangenis zit, en bieden ze hulp aan de tijdelijke verzorgers.
Het initiatief startte in 2012 en is nu geëvalueerd. Afgelopen maand werd het onderzoeksrapport gepresenteerd. De conclusie: het project vult een duidelijke leemte in het aanbod voor kinderen van gedetineerden. Het biedt een maatje om mee te praten, te ontspannen en om informatie te krijgen over detentiezaken. Te weinig gemeenten of professionals weten van het bestaan van het WLEODK-project af en daarom worden niet alle mogelijkheden benut. ‘In 2012 deden 51 kinderen mee, in 2013 en 2014 respectievelijk 76 en 69. Moeders horen nu vooral van andere moeders over het project of via een medewerker van Humanitas die de gevangenis bezoekt. Dat is een gemiste kans, want het is belangrijk dat er meer kinderen worden bereikt,’ zegt Jodi Mak, onderzoeker van het Verwey-Jonker Instituut.

SPIJBELEN EN DEPRESSIE

Het risico op probleemgedrag bij deze kinderen is namelijk groot, zo blijkt uit eerdere onderzoeken. Mak vervolgt: ‘Dertig procent van de kinderen van wie de moeder in detentie zit, pleegt later zelf een delict. Ook weten we uit onderzoek dat het voor veel kinderen heftiger is wanneer hun moeder gevangen zit dan hun vader. Het hele gezin wordt ontwricht. Kinderen worden ondergebracht bij tijdelijke verzorgers, wat stress oplevert. De meerderheid van de kinderen krijgt te maken met angsten en depressies. Door het taboe dat rust op gevangenschap, speelt alles zich over het algemeen in stilte af en komen de kinderen in een sociaal isolement terecht. De kinderen van moeders in detentie worden zo, ongewild en onbedoeld, keihard gestraft.’

ZWARE JONGENS

Er rust een taboe op moeders in gevangenschap, vindt ook Valerie Spijkers. Zij is coördinator van het project WLEODK. ‘We merkten dat moeders in detentie vaak niet durven te zeggen dat ze kinderen hebben. Ze zijn bang dat instanties als Jeugdzorg erbij worden betrokken en dat ze hun kinderen kwijt raken. Vaak blijven de kinderen volledig uit beeld. Het kind wordt daar de dupe van, zij zijn de verborgen slachtoffers van detentie.’ In het project biedt een speciaal getrainde vrijwilliger ondersteuning aan moeder, kind en tijdelijke verzorgers. ‘De vrijwilliger praat met de tijdelijke verzorgers, geeft aan dat het belangrijk is dat het kind moeder blijft bezoeken en ondersteunt bij deze bezoeken. Vaak zijn het opa en oma die een kind opvangen. Zij hebben te maken met hun eigen verdriet om een dochter in de gevangenis, dat maakt er open over praten soms lastig. Een vrijwilliger kan objectief uitleggen wat het betekent dat mama in de gevangenis zit en hoe haar leven daar eruit ziet. Veel kinderen denken bij de gevangenis aan zwart-witgestreepte pakken en een kogel om je voet zoals ze kennen van de Zware Jongens uit de Donald Duck. Wij hebben een boek waarin wordt uitgelegd hoe het dagelijks leven in de gevangenis eruit ziet. Zodat het kind ook ziet dat mama ook gewoon eet en slaapt in een bed.’

‘Vermoed je dat een kind een moeder heeft in detentie, schakel dan hulp in’

SIGNALERENDE FUNCTIE

Ook scholen en leerkrachten kunnen een grotere rol spelen om het taboe te doorbreken en helpen in de toeleiding van kinderen van gedetineerden naar WLEODK. Dat is niet eenvoudig, erkent Spijkers. ‘Want in de meeste gevallen wordt het niet bij de school gemeld. Maar een leerkracht kan wel gedragsveranderingen bij het kind signaleren. Of het kind spijbelt ineens veel. In zo’n situatie kun je het gesprek aangaan. Vaak kom je er dan achter dat het kind niet heel duidelijk kan vertellen wat er aan de hand is of dat moeder op vakantie is of in het ziekenhuis ligt. Ga dan ook eens in gesprek met een gezinslid, probeer het open te breken. De leerkracht heeft vooral een signalerende functie. Vermoed je dat een kind een moeder heeft in detentie, schakel dan hulp in. WLEODK kan begeleiding en ondersteuning bieden, ook voor de school. Zo was er een gezin: vader zat in de gevangenis, moeder zat financieel aan de grond en de kinderen vertoonden gedragsstoornissen en veroorzaakten veel problemen op school. Wij hebben toen een avond op school georganiseerd om de situatie aan andere ouders uit te leggen. Dat was best heftig, maar naar mate de tijd verstreek ontstond acceptatie en het besef dat moeder en kinderen niets konden doen aan de acties van vader.’ ■

Meer weten over het project of behoefte aan ondersteuning? Mail Valerie Spijkers, v.spijkers@humanitas.nl. Meer over het evaluatie-onderzoek via het Verwey-Jonker Instituut: www.verwey-jonker.nl. Vragen over het onderzoek kunnen gemaild worden naar Jodi Mak, jmak@verwey-jonker.nl.

Leergang Professioneel Meesterschap

Voor jonge, ambitieuze starters in het onderwijs

Leraar zijn is een breed en boeiend vak. Het is meer dan lesgeven alleen. Denk aan orde houden, werken in een team en kritisch omgaan met nieuwe onderwijsmodellen. Hoe doe je dat allemaal, zonder dat je jezelf hierin verliest?

De Leergang Professioneel Meesterschap geeft je meer bagage om jouw positie als leraar te versterken en je kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. In elf bijeenkomsten komen verschillende thema's aan bod.

De leergang start in oktober 2015 en duurt ruim een half jaar. Bij succesvol afronden, ontvang je een officieel certificaat tijdens de gezellige afsluitingsborrel.

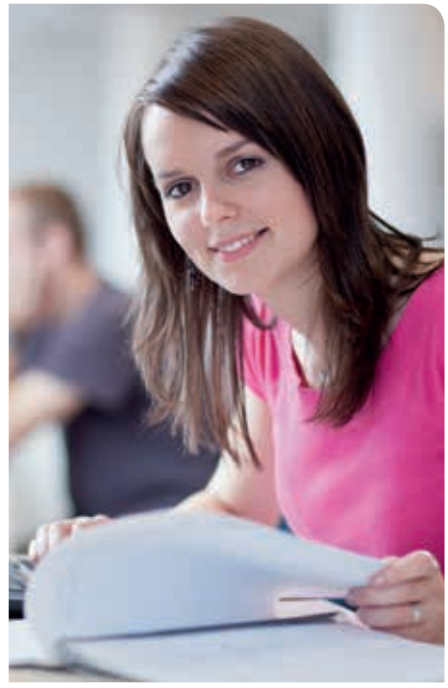

Ben jij een jonge, ambitieuze leraar en wil je jezelf verder ontwikkelen? Dan willen wij je hier graag bij helpen!
Ga naar www.starteninhetonderwijs.nl en meld je aan.

CNV ONDERWIJS

ONDERDEEL VAN CNV CONNECTIEF

Waar drinkt u koffie uit?

Met dit gevoel hebben Alzheimerpatiënten dagelijks te kampen.

Help Alzheimer overwinnen. Dan hoeft niemand zichzelf te verliezen.

1 op de 5 mensen krijgt dementie, waarvan Alzheimer de meest voorkomende vorm is.
www.alzheimer-nederland.nl

alzheimer nederland

CNV Belastingservice, onderdeel van de Ledenservice van CNV Vakcentrale, zoekt ter uitbreiding van de vrijwilligersteams in de regio's

BELASTINGINVULLERS (M/V)

BEN JE BEREID OM:

- met jouw kennis en vaardigheid je CNV mede-leden te helpen?
- de kneepjes van het vak te leren via Elearning en een training van max.zes dagdelen in oktober/november?
- de jaarlijkse bijscholing, van drie tot vijf dagdelen in de eerste twee maanden van het jaar te volgen?
- minimaal voor vijf belastingzittingen in maart/begin april als invuller beschikbaar te zijn?

Dan is de vrijwilligersfunctie van belastinginvuller vast iets voor jou!
Tijdens de belastingzittingen in het voorjaar van 2016 doe je in eerste instantie onder begeleiding ervaring op als beginnend invuller. Je reiskosten, die je maakt in het kader van de jaarlijkse vervolgcursus en de belastingzittingen, worden vergoed.

BELANGSTELLING?
En ben je CNV-lid of partner of kind van een CNV lid, mail dan je gegevens naar ledenservice@cnv.nl of neem contact op met Maud Marres (landelijk coördinator CNV Belastingservice) via 030 751 12 86. Vervolgens sturen we jou een intakeformulier toe.

CNV

13 SEPTEMBER 2015

DOE MEE AAN DE
11-MONUMENTENTOUR
EEN UNIEKE SPORTIEVE TOUR DOOR AMSTERDAM.
FIETSEN, ROEIEN EN HARDLOPEN LANGS 11 MONUMENTEN
VOOR HET RONALD MCDONALD CENTRE.

SCHRIJF JE IN: WWW.11MONUMENTENTOUR.NL

Kanjer trainingen

Voor vertrouwen,
veiligheid, rust en wederzijds respect

- **Preventief en curatief**
- **Opleiding voor individuele leerkrachten en teams** (ook B.S.O. en T.S.O.)
- **Gratis volgsysteem door COTAN positief beoordeeld**
- **Aanpak van pesten, erkend effectief** (NJi)

Ouders, leerkrachten en leerlingen verlangen een school die goede leerresultaten weet te behalen en de veiligheid weet te waarborgen.

T (036) 548 94 05 E info@kanjertraining.nl

www.kanjertraining.nl

VAKANTIE IS WIELEWAAL

Bezorg jij hem een onvergetelijke vakantietijd?

www.wielewaal.nl/vrijwilligers

NSGK

wielewaal maak het mee!

GRATIS ADVERTENTIE

Verschijningsschema
SCHOOLJOURNAAL

nr. 13	05 september
nr. 14	19 september
nr. 15	03 oktober
nr. 16	17 oktober
nr. 17	07 november
nr. 18	21 november
nr. 19	12 december

ÈCHT IETS BEREIKEN IN HET ONDERWIJS?

Adverteer in Schooljournaal!

De voordelen op een rij
- Direct en gericht contact met een grote, geïnteresseerde doelgroep
- Primair en voortgezet onderwijs, mbo en hbo
- Twee wekelijkse verschijning op adres
- Adverteren in Schooljournaal kunt u goed combineren met CNV Bondsbytes E-nieuwsbrief. Oplage ruim 11.700 exemplaren

Kijk voor verschijningsdata, formaten en tarieven op
www.cnvo.nl/adverteren

oplage: **55.000**

Neem contact op met
Ray Aronds van Bureau Recent
T. 020 330 89 98 - E. info@recent.nl

CNV Onderwijs is dé vakvereniging die opkomt voor het welzijn en de belangen van (oud-)onderwijspersoneel. Wij zijn jouw partner in school op het gebied van beroepsinhoud, individuele (rechts)bijstand en collectieve belangenbehartiging. CNV Onderwijs is onderdeel van CNV Connectief en aangesloten bij CNV Vakcentrale.

ALGEMEEN

CNV Onderwijs
Tiberdreef 4, 3561 GG Utrecht
Postbus 2510, 3500 GM Utrecht
cnvconnectief@cnv.nl, www.cnvonderwijs.nl
030 751 10 03. Bereikbaar op werkdagen tussen 8 en 18 uur
Bestuur (vereniging)
Pieter Oudenaarden, algemeen secretaris/penningmeester
bestuur-cnv-connectief@cnv.nl
Ledenadministratie
ledenadministratie-cnv-onderwijs@cnv.nl, 030 751 10 03
Schooljournaal
schooljournaal@cnv.nl, 030 751 10 03

DIENSTVERLENING

Rechtshulp Werk en Inkomen
belangenbehartiging-cnv-onderwijs@cnv.nl, 030 751 10 03
Rechtshulp Privé
Stichting Achmea Rechtsbijstand
088 462 37 20, coll. nr. 49356.
Academie
CNV Connectief Academie verzorgt individuele cursussen, en trainingen en adviestrajecten op uw locatie. Ook kunt u als MR of OR een partnerschap aangaan.
aanvraagacademie@cnv.nl,
030 751 17 47
Starters en Studenten
startersenstudenten@cnv.nl, 030 751 10 06
Directietelefoon
info@cnvs.nl, 030 751 10 04
Zelfstandigen
belangenbehartiging-cnv-onderwijs@cnv.nl, 030 751 10 03
Sociaal Fonds
Het Sociaal Fonds helpt waar mogelijk leden en/of hun gezinsleden met (financiële) problemen.
A. van Vliet, Theeheuvellaan 66
3903 DD Veenendaal
06 36 19 33 76
sociaalfondscnvonderwijsbond@gmail.com
B.g.g. voor dringende zaken:
Dhr. B. Gersen, 040 213 03 09
CNV Onderwijs Coachingsnetwerk
aanvraagacademie@cnv.nl, 030 751 17 85

LEDENVOORDELEN

Leden van CNV Onderwijs profiteren van lagere premies en kortingen.
Zorgverzekering
OHRA, 026 400 40 40, coll. nr. 3725
www.ohracollectief.nl/cnvo3725
VGZ, 0900 07 50, coll. nr. 5008500
Schadeverzekering
Centraal Beheer Achmea, 055 579 80 00
Revalidatieoord
Dennenheuvel, 035 646 04 64

STUURGROEPEN

CNV SCHOOLLEIDERS
Dhr. R.J. Bovee
020 647 68 43
schoolleiders@cnv.nl

ONDERWIJSONDERSTEUNERS
Dhr. J.M. van den Groenendal
06 24 98 75 43
onderwijsondersteuners@cnv.nl

PASSEND ONDERWIJS
Mevr. AnneMarie Bruurmijn-de Louw
0416 33 31 13
passendonderwijs@cnv.nl

AGRARISCH ONDERWIJS
Dhr. J.H.A.M. Damhuis
06 29 22 90 91
agrarischonderwijs@cnv.nl

VROUWEN
Mevr. M. Janssen-Stol
010 420 50 51
vrouwen@cnv.nl

JONG
Mevr. A. Kouwenhoven
078 612 12 12
jongeren-cnv-onderwijs@cnv.nl

ANDERS ACTIEVEN
Dhr. H. Huis
06 30 22 33 61
andersactieven-cnv-onderwijs@cnv.nl

SECTORRADEN

PRIMAIR ONDERWIJS
Dhr. H. de Vries
06 44 42 25 77
primaironderwijs@cnv.nl

VOORTGEZET ONDERWIJS
Dhr. R. Mudde
06 42 98 65 43
voortgezetonderwijs@cnv.nl

MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS
Dhr. T.P.E. Opgenoord
046 449 34 21
middelbaarberoepsonderwijs@cnv.nl

HOGER ONDERWIJS
Dhr. J. Veld
030 228 77 40
hogeronderwijs@cnv.nl

ONDERWIJSDIENSTVERLENING
Mevr. Francis Huisman
06 22 33 90 42
onderwijsdienstverlening@cnv.nl

GEPENSIONEERDEN
Tinie Arts
043 407 13 12 / 06 25 53 59 78
gepensioneerden-cnv-onderwijs@cnv.nl

‘NAKIJKEN DOE IK HET LIEFST IN EEN CAFÉ’

Foto: Sijmen Hendriks

LEON OOSTERHUIS (34):

Zelf voormalig student Sociaal Juridische Dienstverlening op Hogeschool Utrecht, leert Leon Oosterhuis nu als docent aan zijn leerlingen hoe zij een brug kunnen slaan tussen burger en recht. ‘Ik geniet ervan als ik zie dat het kwartje valt, als ik ze help inzicht te krijgen in hun eigen vaardigheden.’ Nakijken doet hij het liefst in een café om de hoek. ‘Voor sommige mensen werkt dat voor geen meter, maar ik vind het heerlijk om tussen de *young professionals* te zitten met een kop thee.’ Zijn hart gaat naar eigen zeggen uit naar de vakbond. ‘Ik vind het opkomen voor de werknemer in een collectief iets heel moois.’

CNV ONDERWIJS